

AKADEMSKI LIST

ISSN 3043-7504 [TISAK]
ISSN 3044-2044 [ONLINE]

Novine Sveučilišta u Zagrebu

Lipanj 2026. | Broj 27

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU DOBILO 35. SASTAVNICU – ZDRAVSTVENO VELEUČILIŠTE POSTALO FAKULTET ZDRAVSTVENIH STUDIJA

VIJESTI

GORDAN KOLAK, predsjednik
Uprave Končar grupe,
proglašen Vizionarom godine

17

ZNANOST

**Kibernetička otpornost
više nije izbor nego
nužnost**

19

INTERVJU

TINA ZELČIĆ - studentica
Kineziološkoga fakulteta
i vrhunska gimnastičarka

24

**Strateški projekti
Sveučilišta u
Zagrebu dobili
snažnu potporu
gospodarstva**

STR. 3

**ODGOVORNO GOSPODARENJE
I POZITIVAN ODRŽIVI
RAZVOJ ŠUMA
U REPUBLICI HRVATSKOJ**

STR. 22

**ZNANOST
I POLITIKA
U ZAJEDNIČKOJ
MISIJI ZA
DEMOGRAFSKU
OBNOVU
REPUBLIKE
HRVATSKE**

STR. 6

Sveučilište u Zagrebu dobilo 35. sastavnicu – Zdravstveno veleučilište postalo Fakultet zdravstvenih studija

Uključivanje Zdravstvenoga veleučilišta u Sveučilište u Zagrebu osigurat će bolje uvjete za obrazovanje medicinskih sestara, fizioterapeuta, radioloških tehnologa i drugih zdravstvenih kadrova

PIŠE: Akademski list
FOTO: Leon Ginder

Sveučilište u Zagrebu 1. lipnja uključilo je novu, 35. sastavnicu – Fakultet zdravstvenih studija. Naime, danas su rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Stjepan Lakušić, privremeni dekan Fakulteta zdravstvenih studija Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Igor Filipčić i predsjednik Upravnoga vijeća Zdravstvenoga veleučilišta prof. dr. sc. Željko Krznarić potpisali Ugovor o provedbi statusne promjene pripajanja Zdravstvenog veleučilišta Sveučilištu u Zagrebu kao Fakulteta zdravstvenih studija.

Rektor prof. dr. sc. Stjepan Lakušić približio je put koji je Zdravstveno veleučilište moralo proći da bi se došlo do ove faze te dodao kako je ZVU jedan od prvih triju interesa studenata pri odabiru studija i karijere. Istaknuo je kako su do sada studenti koji su željeli diplomu Sveučilišta, morali polagati dodatne ispite na drugim fakultetima, a sada to sve imaju na Fakultetu zdravstvenih studija.

„Sveučilište u Zagrebu ovime je prešlo brojku od 70 000 studenata. Ovim činom i potpisivanjem ostvaren je 60-godišnji san Zdravstvenoga veleučilišta. Gotovo 70 posto djelatnika bolnica i klinika je iz ZVU-a, što govori o njihovoj traženosti i kvaliteti”, rekao je rektor Lakušić.

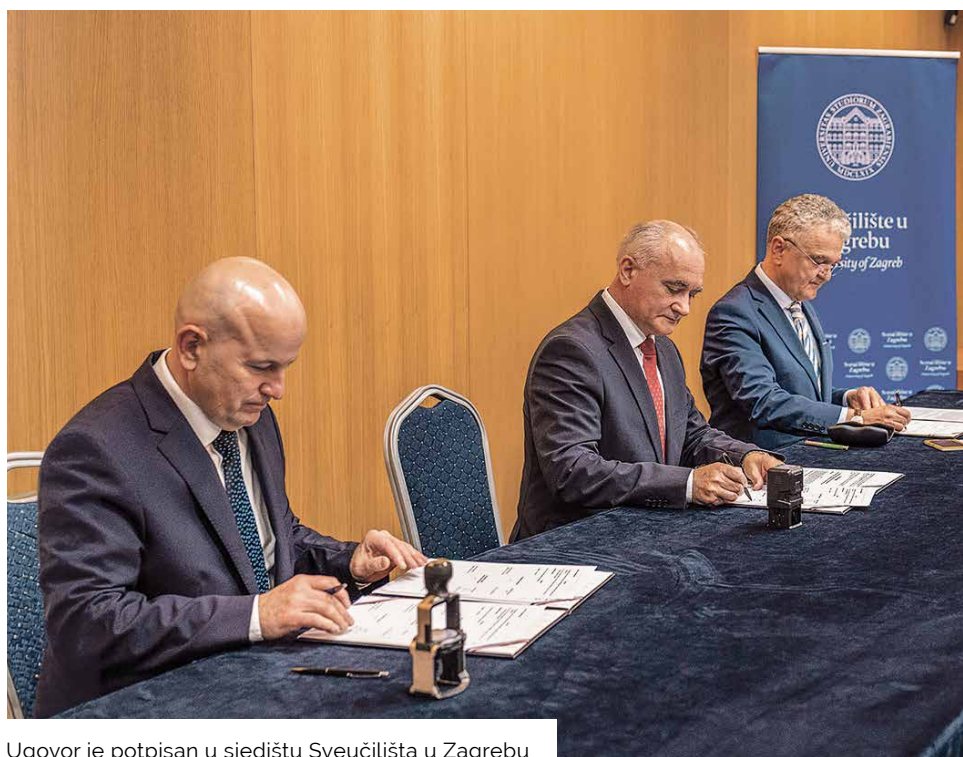
OSNIVANJE NOVE SASTAVNICE

Ugovor o provedbi statusne promjene pripajanja Zdravstvenoga veleučilišta Fakultetu zdravstvenih studija Sveučilištu Zagrebu donio je Senat na sjednici koja se održala 19. svibnja 2026. Ugovorom se pobliže uređuje postupak statusne promjene pripajanja Veleučilišta Fakultetu te se uređuju međusobna prava i obveze, kao i učinci postupka pripajanja.

Prof. dr. sc. Igor Filipčić, privremeni dekan Fakulteta zdravstvenih studija Sveučilišta u Zagrebu, rekao je kako je ovo veliko zadovoljstvo, ali i obveza prema studentima i ljudima koje stvaramo, a krajnje su potrebni u Republici Hrvatskoj. Dodao je kako je složen cijeli hodogram akreditacije studijskih programa: tako najprije kreće menadžment u sestrinstvu, zatim fizioterapija, radna terapija pa zatim redom.

Prof. dr. sc. Igor Filipčić, privremeni dekan FZS-a, rektor prof. dr. sc. Stjepan Lakušić i predsjednik Upravnog vijeća ZVU-a prof. dr. sc. Željko Krznarić

Ugovor je potpisan u sjedištu Sveučilišta u Zagrebu

Govor rektora prof. dr. sc. Stjepana Lakušića na svečanosti

„Strašno puno to znači, i studentima je ogromno zadovoljstvo što će imati diplomu Sveučilišta, to je ogroman korak u kojem pratimo trendove Europe i svijeta”, poručio je Filipčić.

Na temelju Ugovora, partneri su iskazali odlučnost i predanost da postupak pripajanja dovrše do kraja rujna 2026. kako bi Fakultet zdravstvenih studija Sveučilišta u Zagrebu mogao preuzeti izvođenje nastave na svim razinama od početka akademske godine 2026./2027.

U osnivanju nove sastavnice dvije su institucije provodile aktivnosti vezane za prijenos akreditiranih prijediplomskih i diplomskih stručnih studija, studenata i zaposlenika na novi Fakultet, izgradnju i akreditiranje sveučilišnih studijskih programa u području biomedicine i zdravstva, osiguravanje financijskih, ljudskih i ostalih kapaciteta, uspostavljanje organizacijske i upravljačke strukture novoga Fakulteta kao sastavnice s pravnom osobnošću.

NASTAVLJANJE MISIJE UNAPRJEĐENJA ETIČKIH STANDARDA I KVALITETE ZDRAVSTVENIH USLUGA

Uključivanje Zdravstvenoga veleučilišta u Sveučilište u Zagrebu osigurat će bolje uvjete za obrazovanje medicinskih sestara, fizioterapeuta, radioloških tehnologa i drugih zdravstvenih kadrova. Fakultet zdravstvenih studija djelovat će kao 35. sastavnica Sveučilišta u Zagrebu, nastavljajući svoju misiju unaprjeđenja zdravstvenih i etičkih standarda, kvalitete zdravstvenih usluga, humanijih odnosa u zdravstvu i zaštite prava pacijenata u godini kada je Zdravstveno veleučilište obilježilo 60 godina postojanja i rada. Stoga je Filipčić istaknuo kako je transformacija u Fakultet zdravstvenih studija potvrda kontinuiteta, kvalitete i odgovornosti, a ne samo administrativna promjena. ///

Sa svečanosti potpisivanja

Strateški projekti Sveučilišta u Zagrebu dobili snažnu potporu gospodarstva

Četvrtom sjednicom Gospodarskoga savjeta Sveučilišta u Zagrebu, koja se održala u Vodnjanu, nastavlja se važna suradnja akademske zajednice i gospodarstva radi stvaranja održivog istraživačkog i inovacijskog sustava.

PIŠE: Akademski list
SNIMIO: Leon Ginder

Vodnjan u južnoj Istri, središte tvrtke Infobip, bio je mjesto okupljanja 12 istaknutih gospodarstvenika iz hrvatskih korporacija i institucija s predstavnicima Sveučilišta u Zagrebu na 4. sjednici Gospodarskoga savjeta Sveučilišta u Zagrebu. Sjednica je okupila članove Gospodarskoga savjeta te predstavnike vodećih hrvatskih tvrtki i institucija radi daljnjeg jačanja suradnje akademske zajednice i gospodarstva, unaprjeđenja rada Sveučilišta, njegova još snažnijeg pozicioniranja kao vodeće hrvatske visokoobrazovne i znanstveno-istraživačke institucije te aktivnog sudjelovanja u transferu znanja i tehnologija.

U vremenu kada se gospodarski razvoj sve više temelji na znanju, inovacijama i novim tehnologijama, uloga sveučilišta značajno se mijenja. Draghijevo izvješće *The Future of European Competitiveness*, predstavljeno 2024. godine u Europskom parlamentu, snažno ističe da je europska budućnost neraskidivo povezana s time koliko učinkovito povezujemo znanje, inovacije, istraživanja i gospodarstvo. Tako, osim centara obrazovanja i znanstvenih istraživanja, moderna europska sveučilišta postaju aktivni sudionici gospodarskih procesa, stvarajući nova znanja i pretvarajući ih u konkretna rješenja za društvo i gospodarstvo, što je jedan od smjerova razvojne strategije Sveučilišta u Zagrebu.

„Sveučilišta su danas najvažniji gospodarski akter. Ako želimo biti zemlja budućnosti, a ne prošlosti, to možemo ostvariti samo kvalitetnim obrazovanjem i vrhunskim istraživanjima, a upravo tu velika sveučilišta, kao što je Sveučilište u Zagrebu, igraju ključnu ulogu”, rekao je prof. dr. sc. Stjepan Lakušić, rektor Sveučilišta u Zagrebu.

dr. sc. Siniša Krajnović, predsjednik Gospodarskoga savjeta Sveučilišta u Zagrebu i Uprave Ericssona Nikole Tesle, prof. dr. sc. Stjepan Lakušić, rektor Sveučilišta u Zagrebu

Članovi Gospodarskoga savjeta Sveučilišta u Zagrebu

Partnerstvo za razvoj inovacija

Okupljene su u kampusu Pangea uvodno pozdravili prof. dr. sc. Stjepan Lakušić, rektor Sveučilišta u Zagrebu, i dr. sc. Siniša Krajnović, predsjednik Gospodarskoga savjeta Sveučilišta u Zagrebu i predsjednik Uprave Ericssona Nikole Tesle, koji je predsjedao sjednicom.

Nakon obilaska Kampusa i prezentacije prvoga hrvatskog jednoroga, glavni izvršni direktor Infobipa Silvio Kutić predstavio je razvojni put tvrtke te važnost inovacija, znanja i globalne perspektive kao ključnih preduvjeta za uspjeh na međunarodnom tržištu. Istaknuo je ključnu ulogu suradnje akademske zajednice i gospodarstvenika. „Povezivanje akademske zajednice i realnog sektora ključ je stvaranja globalno konkurentnih inovacija. U Infobipu smo od samih početaka svjesni da su znanje, hrabrost i globalna perspektiva preduvjeti na tržištu. Susret s članovima Gospodarskoga savjeta Sveučilišta u Zagrebu bio je prilika za razgovor o jačanju domaćeg inovacijskog ekosustava.

Upravo kroz ovakvu suradnju možemo potaknuti novu generaciju akademskih poduzetnika koji će iz Hrvatske djelovati globalno”, rekao je Kutić.

„Unatoč svojem potencijalu, ekosustavi inovacija u Hrvatskoj, ali i u Europi, suočavaju se s ograničenjima koja ometaju njihov puni učinak”, istaknuo je rektor Stjepan Lakušić te dodao kako su to najčešće nedostatan financiranje, nedo-

statak resursa poput vrhunske opreme i kvalificiranog osoblja, regulatorne prepreke i fragmentirane politike. Poručio je kako u tom kontekstu sveučilišta imaju ključnu ulogu, ne samo kao centri znanja nego i kao partneri gospodarstvu, generatori inovacija, mjesta razvoja talenata i središta suradnje u regionalnim, nacionalnim i međunarodnim inovacijskim ekosustavima.

Obilazak kampusu Pangea u Vodnjanu

Potpisivanje Memoranduma

Povijesni dan za snažniju i konkurentniju budućnost – ZUK Borongaj kao novo središte znanja, istraživanja i poduzetništva

U okviru sjednice potpisan je *Memorandum o razumijevanju o uspostavi istraživačko-inovacijskih i inkubacijskih centara u okviru projekta Znanstveno-učilišnoga kampusa Borongaj* (ZUK Borongaj).

Prof. dr. sc. Stjepan Lakušić, rektor Sveučilišta u Zagrebu, rekao je kako je to projekt od povijesne važnosti koji čini važnu promjenu za budućnost i daje jednake prilike za razvoj. Kampusi moraju biti žarišta inovacija i novih tehnologija. Takvo središte, rekao je rektor, potrebno je ne samo Hrvatskoj nego i širem dijelu Europe, osobito s obzirom na položaj Republike Hrvatske kao članice Europske unije. Današnji izazovi zahtijevaju interdisciplinarni pristup i snažnu suradnju svih dionika društva: akademske zajednice, gospodarstva, javnog sektora i civilnog društva. Rektor je istaknuo kako se moraju stvoriti uvjeti u kojima će sveučilišta, industrija i javni sektor djelovati zajedno, jer se jedino tako mogu generirati nove tehnologije, tvrtke i radna mjesta.

„Znanje nastaje na sveučilištima, a obrazovanje je jedna od najvažnijih gospodarskih grana u svakoj državi. Zajedničkim pristupom vjerujemo da će oni koji su vezani uz sustav visokog obrazovanja i znanosti prepoznati koliko je ulaganje u ovaj projekt ključno. Već imamo gotove građevinske projekte za određeni broj centara koji bi se realizirali u Kampusu Borongaj”, rekao je prof. dr. sc. Stjepan Lakušić, rektor Sveučilišta u Zagrebu. Dodao je kako „ZUK Borongaj stvara prilike i pomaže rast gospodarstva uz pomoć istraživanja koja se provode u okviru akademske zajednice”.

O dinamici odnosa između institucija i sveučilišta u izgradnji napretka rektor je rekao kako „istraživanje i inovacije tvore holističke i dinamične (eko)sustave koji uključuju institucije koje provode i financiraju istraživanja, tvrtke, kreatori politike i obrazovne institucije, a svi zajedno trebaju raditi na pokretanju napretka. Sveučilišta jedinstveno dopri-

Članovi Gospodarskog savjeta potpisuju Memorandum o razumijevanju o uspostavi istraživačko-inovacijskih i inkubacijskih centara u okviru projekta Znanstveno-učilišnog kampusa Borongaj

nose tim sustavima poticanjem istraživanja i inovacija, obrazovanjem budućih talenata i poticanjem interdisciplinarne suradnje. Zato sveučilišta moraju biti u središtu svih strategija.”

Potpisivanjem *Memoranduma o razumijevanju za projekt ZUK Borongaj* članovi Gospodarskoga savjeta Sveučilišta u Zagrebu iskazali su snažnu potporu razvoju ovog strateškog projekta kojemu je cilj uspostava integriranog istraživačko-inovacijskog ekosustava usmjerenog na razvoj novih tehnologija, transfer znanja i jačanje inovacija, kao i poticanje akademskoga poduzetništva. Prema rektorovim riječima, sveučilišni Kampus Borongaj bit će prostor u kojem se istraživanja i inovacije povezuju s realnim potrebama industrije.

„Ulaganjem u mlade, ulaže se u budućnost gospodarstva”, istaknuo je Goran Kolak, predsjednik Uprave Končar grupe i dobitnik nagrade *Vizionar godine*, te dodao: „Ovakvim ulaganjima stvaramo preduvjete u kojima će mladi ljudi i zagrebački studenti, kao i studenti svih hrvatskih sveučilišta, imati prilike raditi na novim tehnologijama, novim projektima, a svako će stvoriti pretpostavke da se sutra i gospodarstvo brže razvija. U tom smislu imperativ je gospodarskih subjekata da pomažu sveučilište.”

„Od današnjeg memoranduma očekujemo uspostavu sveučilišnog, odnosno nacionalnog centra koji bi hrvatskim *start-upovima*, ali i onima iz šire regije, omogućio izlazak na tržište. Takav centar trebao bi im omogućiti kapitalizaciju njihovih ideja i pomoći im da s vremenom prerastu u nešto što je Infobip danas – globalni *scale-up*. Zbog toga smo danas ovdje, zajedno s vodećim hrvatskim kompanijama”, rekao je Damir Prusac, potpredsjednik za istraživačka partnerstva u Infobipu. Dodao je kako Hrvatska i Europa moraju snažnije raditi na pretvaranju akademskog znanja i istraživanja u komercijalne rezultate te je kao primjer naveo Sjedinjene Američke Države, koje su od 1980-ih zakonom uredile pitanje patentnih prava sveučilišta i time potaknuli inovacije.

Govor rektora Lakušića na četvrtoj sjednici Gospodarskog savjeta

Četvrta sjednica Gospodarskog savjeta

Iskorak prema sustavnom povezivanju istraživanja i tržišta

Na sjednici je predstavljen prijedlog osnivanja radnog tijela za izradu Strategije istraživanja, transfera tehnologije i inovacija Sveučilišta u Zagrebu. Strategija će se prvi put izrađivati kroz model mješovite radne skupine koja uključuje predstavnike akademske zajednice i gospodarstva. Cilj je definirati smjer razvoja Sveučilišta kao suvremenoga europskog istraživačko-inovacijskog središta, snažnije povezanoga s potrebama gospodarstva i društva.

Ovim modelom suradnje želi se povezati istraživački potencijal Sveučilišta s potrebama tržišta i razvojnim potrebama hrvatskoga gospodarstva. To bi trebalo omogućiti učinkovitije prepoznavanje područja u kojima Hrvatska ima potencijal za međunarodnu konkurentnost te brže stvaranje inovativnih proizvoda i usluga.

Pokretanje inicijative za zakladu akademskoga poduzetništva

Članovima Savjeta predstavljena je i inicijativa za osnivanje zaklade usmjerene na poticanje akademskoga poduzetništva. Zaklada bi trebala dodatno osnažiti razvoj *start-up* i *spin-off* projekata te poduzetničkih inicijativa koje proizlaze iz znanstvenoistraživačkoga rada.

Takvi modeli pokazali su se uspješnima na europskim i svjetskim sveučilištima, gdje studenti i mladi istraživači često postaju pokretači tehnoloških promjena i osnivači uspješnih tvrtki.

Nastavak dijaloga akademske zajednice i gospodarstva

U okviru sjednice najavljen je i drugi Gospodarski forum Sveučilišta u Zagrebu, koji će se održati u sklopu Tjedna Sveučilišta u studenom u Zagrebu. Forum će nastaviti razvijati platformu za dijalog između znanosti, gospodarstva i javnog sektora o ključnim razvojnim temama.

I ova sjednica potvrdila je snažnu usmjerenost Sveučilišta u Zagrebu i njegovih partnera iz gospodarstva na izgradnju održivog istraživačkog i inovacijskog ekosustava.

„Suradnja Sveučilišta i gospodarstva nužan je preduvjet za razvoj konkurentnog i inovativnog društva. Projekti poput ZUK-a Borongaj jasno pokazuju kako kroz partnerstvo možemo stvarati čvrste temelje za razvoj novih tehnologija,

transfer znanja i akademsko poduzetništvo. Inicijativama koje danas pokrećemo dodatno jačamo institucionalni okvir te stvaramo okružje u kojem studenti, istraživači i poduzetnici zajednički razvijaju ideje s tržišnim potencijalom”, istaknuo je prof. dr. sc. Stjepan Lakušić, rektor Sveučilišta u Zagrebu.

Sveučilište u Zagrebu, u suradnji s Gospodarskim savjetom, pokazuje ambiciju stvaranja društva u kojem znanje i obrazovanje postaju temelj razvoja i inovacija, a time i suradnik gospodarstva u oblikovanju budućnosti Republike Hrvatske.

Nova sjednica Gospodarskoga savjeta, najavljena za studeni, dodatno će osnažiti postojeću suradnju gospodarstva, javnog sektora i Sveučilišta kako bi primjereno djelovali u suočavanju s novim izazovima današnjeg tržišta i društva.

ČLANOVI GOSPODARSKOGA SAVJETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU SU:

1. dr. sc. **Siniša Krajnović** (predsjednik), predsjednik Uprave, Ericsson Nikola Tesla d. d.
2. **Marko Remenar**, predsjednik Uprave, Adris grupa d. d.
3. **Jure Sertić**, glavni direktor, AKD – Agencija za komercijalnu djelatnost
4. **Vice Oršulić**, predsjednik Uprave, HEP – Hrvatska elektroprivreda d. d.
5. **Alan Herjavec**, član Uprave, HBOR – Hrvatska banka za obnovu i razvitak
6. **Irena Weber**, glavna direktorica, HUP – Hrvatska udruga poslodavaca
7. mr. sc. **Silvio Kutić**, generalni direktor, Infobip d. o. o.
8. dr. sc. **David Matthew Smith**, ravnatelj, IRB – Institut Ruđer Bošković
9. mr. sc. **Gordan Kolak**, predsjednik Uprave, KONČAR – Elektroindustrija d. d.
10. **Stjepan Roglić**, potpredsjednik Nadzornog odbora, ORBICO d. o. o.
11. **Nikolina Dizdar Čehulić**, predsjednica Uprave, PLIVA Hrvatska d. o. o.
12. dr. sc. **Martina Dalić**, predsjednica Uprave, Podravka d. d.

24 ZLATNE MEDALJE: zagrebački studenti pomeli konkurenciju u Poreču

PIŠE: **Mate Vukšić**, univ. spec. stud. eur., Sveučilište u Zagrebu
FOTO: **ZgUnisport**

Studenti i studentice Sveučilišta u Zagrebu ostvarili su još jedan vrhunski rezultat na ovogodišnjim UniSport Finalsima i još jednom potvrdili zašto su najbolji u Hrvatskoj i Europi kada je riječ o studentskom sportu.

Poreč je od 28. do 31. svibnja 2026. ugostio najmasovniji sportski događaj u Hrvatskoj, *UniSport Finalse*, kremu akademskoga sporta. Finalsi, u organizaciji Hrvatskoga akademskog sportskog saveza, vrhunac su studentskoga sporta na nacionalnoj razini, a studenti ih iščekuju s uzbuđenjem i veseljem.

Ove godine Finalsi su ugostili najbolje studente sportaše s čak 25 visokoškolskih ustanova, koji su se tijekom četiri dana natjecali u 14 sportova: nogometu, futsalu, košarci, košarci 3x3, rukometu, odbojci, odbojci na pijesku, tenisu, stolnom tenisu, badmintonu, šahu, e-sportu, hrvanju i hrvanju na pijesku.

Studenti Sveučilišta u Zagrebu već godinama stvaraju i njeguju imidž najuspješnijega sportskog sveučilišta u Republici Hrvatskoj, pa su se i ove godine, kao i mnogo godina unatrag, u Poreč uputili kako bi obranili naslov najuspješnijega i najtrofejnijega sveučilišta na UniSport Finalsima.

Već tradicionalno, Sveučilište u Zagrebu došlo je s najmasovnijim studentskim izaslanstvom – njih više od 200, a natjecali su se u baš svim navedenim sportovima, i to i u muškoj i u ženskoj konkurenciji.

Iako su nas naši studenti već dobro „razmazili” i naviknuli na sjajne rezultate,

u Zagrebu još su jednom nadmašili sebe i već visoko postavljenu ljestvicu podignuli su još jednu razinu više. Od ukupno osvojenih rekordnih 26 medalja Sveučilišta u Zagrebu, njih čak 24 sijaju zlatnim sjajem (od 27 raspoloživih), a preostale dvije medalje su srebrne. Time su nadmašili prošlogodišnje uspjehe (21 zlatna medalja, 2 srebrne i 2 brončane) i dokazali kako je za njih samo nebo granica!

Prvaci su studenti Sveučilišta u Zagrebu u sljedećim sportovima:

- futsal (studentice i studenti)
- nogomet (studentice i studenti)
- rukomet (studentice i studenti)
- košarka (studentice i studenti)
- košarka 3x3 (studentice i studenti)
- tenis (studenti)
- stolni tenis (studentice i studenti)
- badminton (studentice i studenti)
- hrvanje (studentice i studenti)
- hrvanje na pijesku (studentice i studenti)
- šah (studenti)
- odbojka (studenti)
- odbojka na pijesku (studentice)
- e-sport.

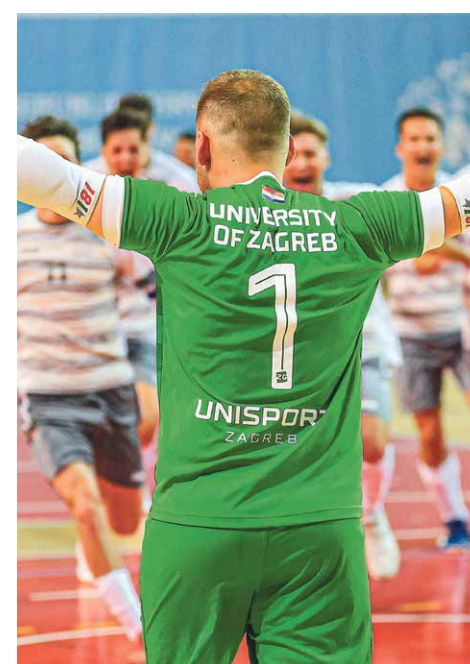
Srebro su osvojile naše odbojkašice i šahistice.

Ovaj izvanredan rezultat bit će vrlo teško obraniti u nadolazećim godinama, no izgleda da našim sportašima motivacije nikada ne manjka i uvijek pronađu način kako da nas nanovo pozitivno iznenade.

I trebat će im sva ta motivacija jer prava sezona tek počinje. Pred zagrebačkim studentima europsko je ljeto – Europske sveučilišne igre u Salernu, Europsko sveučilišno prvenstvo u borilačkim sportovima u Tirani te Europsko sveučilišno prvenstvo u veslanju, koje ove godine ugošćujemo upravo u Zagrebu. Nastup pred domaćom publikom bit će dodatni motiv, a Finalsi u Poreču pokazali su se kao najbolja moguća priprema za ono što slijedi – berbu europskih medalja.

Studenti, sa srećom! Znamo da ćete nas i ovoga ljeta još jednom oduševiti.

Od srca čestitamo našim sjajnim studentima sportašima! ///

Znanost i politika u zajedničkoj misiji za demografsku obnovu Republike Hrvatske

Potpisan Sporazum o suradnji kojim će akademska zajednica aktivno sudjelovati u izradi Zakona o demografskoj obnovi i oblikovanju znanstveno utemeljenih mjera za poticanje pozitivnih demografskih trendova

PIŠE: Akademski list
SNIMILI: Branko Nad i Leon Ginder

Ministar demografije i useljeništa **Ivan Šipić** i rektori 14 hrvatskih sveučilišta potpisali su 10. lipnja na Sveučilištu u Zagrebu **Sporazum o suradnji**, čiji je primarni cilj izrada prijedloga za kreiranje znanstveno utemeljenih, interdisciplinarnih i dugoročno osmišljenih javnih politika koje će pridonijeti pozitivnim demografskim trendovima u Republici Hrvatskoj. Prepoznajući ulogu akademske zajednice kao ključnog nositelja znanja, analiza i inovativnih rješenja, potpisnici su Sporazumom istaknuli važnost suradnje s Ministarstvom demografije i useljeništa u pripremi i izradi **Zakona o demografskoj obnovi**.

Svečanom potpisivanju Sporazuma nazočili su predstojnik Ureda predsjednika Vlade RH **mr. sc. Zvonimir Frka-Petešić**, potpredsjednik HAZU-a **akademik Davor Miličić**, državni tajnici ministarstava Republike Hrvatske te predstavnici akademske zajednice i znanstvenih institucija.

ZNANSTVENA I STRUČNA POTPORA HRVATSKIH SVEUČILIŠTA

„Demografska politika treba biti utemeljena na činjenicama, istraživanjima i stručnim analizama. Zato ovim Sporazumom uključujemo hrvatska sveučilišta i njihove stručnjake u oblikovanje dugoročnih rješenja. Cilj ove suradnje je izrada znanstveno utemeljenih prijedloga, javnih politika te pružanje stručne potpore zato što akademska zajednica raspolaže znanjem, istraživačkim kapacitetima i konkretnim pristupima koji su nužni za razumijevanje složenih demografskih procesa. Uvjeren sam kako ćemo zajedničkim radom stvoriti kvalitetan zakonodavni okvir i mjere koje će donijeti

Sporazum je potpisan 10. lipnja na Sveučilištu u Zagrebu

Potpisivanje Sporazuma o suradnji

Sporazum su potpisali Ministarstvo demografije i useljeništa i 14 hrvatskih sveučilišta

pozitivna demografska kretanja”, istaknuo je **ministar Ivan Šipić**.

Ovim se sporazumom želi uspostaviti suradnja između **Ministarstva demografije i uselje-**

ništva te hrvatskih sveučilišta u izradi znanstvenih, interdisciplinarnih i dugoročno održivih javnih politika koje će pridonijeti pozitivnim demografskim trendovima u Republici Hrvat-

skoj. Sporazum predviđa aktivno uključivanje sveučilišta u izradu znanstvenih analiza, studija, korelacija i projekcija koje će poslužiti kao stručna podloga za donošenje Zakona o demografskoj obnovi.

Ministar demografije i useljeništa Ivan Šipić

Predsjednik Rektorskog zbora RH prof. dr. sc. Josip Faričić

Rektor prof. dr. sc. Stjepan Lakušić i ministar Ivan Šipić

Potpisnici Sporazuma s predstojnikom Ureda predsjednika Vlade RH Zvonimirom Frkom-Petešićem i potpredsjednikom HAZU-a akademikom Davorom Miličićem

POVRATAK POTOMAKA
NAŠIH ISELJENIKA

„Demografija i obrazovanje ključni su čimbenici za razvoj svake države i društva koje želi stvarati bolju budućnost za svoje građane. Ovim sporazumom Ministarstvo, Vlada i akademska zajednica žele građanima osigurati prosperitetnu i konkurentnu Hrvatsku, a to se čini kvalitetnim obrazovanjem i snažnom demografskom politikom. Akademska i znanstvena zajednica spremne su dati svoj doprinos u kreiranju novoga Zakona o demografskoj obnovi. Uključivanjem stručnjaka iz različitih akademskih područja u stvaranje novoga zakona pokazano je zajedništvo i spremnost da zajedničkim naporima stvorimo bolje društvo za generacije koje dolaze”, istaknuo je rektor Sveučilišta u Zagrebu **prof. dr. sc. Stjepan Lakušić** te dodao kako je jedna od predviđenih mjera i povratak potomaka

naših iseljenika koji žele studirati u Hrvatskoj i kojima treba osigurati smještaj u studentskim domovima.

Prema Sporazumu, potpisnici će suradnju ostvarivati u provedbi istraživanja o demografskim zakonitostima i njihovu utjecaju na uređenost, razvijenost i sigurnost hrvatskoga društva te sudjelovanjem i organizacijom znanstvenih, stručnih i edukativnih događaja. Potpisnici će surađivati i na pripremi i izradi Zakona o demografskoj obnovi te pružati znanstvenu i stručnu potporu u razvoju cjelovitoga zakonodavnog okvira za koordiniranu i učinkovitu demografsku politiku.

„Demografski izazovi moraju se rješavati jedinstvenim, znanstveno utemeljenim pristupom, uz jačanje obrazovne infrastrukture u svim regijama, a ne samo u urbanim središtima. Suradnja aka-

demskih institucija i državnih tijela nužna je kako bi se stvorile dugoročne prilike koje će potaknuti građane da ostanu u zemlji ili se u nju vrate te osiguraju održivi razvoj Republike Hrvatske. Radujemo se svakom životu u našoj domovini, svakomu tko se vraća i prepoznaje ovu zemlju kao prostor prilika – prostor u kojem se ne zadržavamo na površini, nego dublje promišljamo i gradimo zajedničku budućnost”, istaknuo je predsjednik Rektorskoga zbora RH **prof. dr. sc. Josip Faričić**, rektor Sveučilišta u Zadru.

ZNANSTVENI SAVJET
ODRŽAO PRVU SJEDNICU

Nakon potpisivanja Sporazuma, **Znanstveni savjet za izradu Zakona o demografskoj obnovi** održao je svoju prvu sjednicu. Savjet, osnovan u travnju ove godine, čine istaknuti stručnjaci iz sveučilišne, akademske i znanstvene zajednice koji rade na nacrtu zakonskoga prijedloga koji bi trebao biti dovršen u zadnjem tromjesečju ove godine. Znanstvenim savjetom predsjedava **akademik Davor Miličić**, a potpredsjednik toga tijela je **akademik Anđelko Akrap**.

Ovim se zakonom želi uspostaviti kvalitetan okvir za provedbu demografskih mjera na svim razinama kako bi se zaustavili negativni demografski trendovi, povećao natalitet, osigurali bolji životni uvjeti za građane te potaknuo povratak

Sporazum su u ime svojih institucija potpisali ministar demografije i useljeništva Ivan Šipić i rektori, odnosno njihovi izaslanici:

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU,
rektor prof. dr. sc. Stjepan Lakušić

SVEUČILIŠTE U RIJECI,
rektor prof. dr. sc. Goran Hauser

SVEUČILIŠTE U SPLITU,
rektor akademik Dragan Ljutić

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU,
rektor prof. dr. sc. Drago Šubarić

SVEUČILIŠTE U ZADRU,
rektor prof. dr. sc. Josip Faričić

SVEUČILIŠTE U DUBROVNIKU,
rektor prof. dr. sc. Nebojša Stojčić

SVEUČILIŠTE JURJA DOBRILE U PULI,
rektor prof. dr. sc. Marinko Škare

SVEUČILIŠTE SJEVER,
rektor prof. dr. sc. Damir Vusić

SVEUČILIŠTE U SLAVONSKOM BRODU,
rektor prof. dr. sc. Ivan Samardžić

SVEUČILIŠTE OBRANE I SIGURNOSTI „DR. FRANJO TUĐMAN”,
rektor prof. dr. sc. Ivica Lučić

HRVATSKO KATOLIČKO SVEUČILIŠTE,
rektor prof. dr. sc. Željko Tanjić

LIBERTAS MEĐUNARODNO SVEUČILIŠTE,
rektor prof. dr. sc. Ivo Andrijić

SVEUČILIŠTE VERN,
rektor prof. dr. sc. Vedran Mornar

SVEUČILIŠTE ALGEBRA BERNAYS,
rektor prof. dr. sc. Mislav Balković

Svečano potpisivanje sporazuma

iseljenika u Republiku Hrvatsku. Naglasak će biti usmjeren na pronatalitetne politike, poticanje povratka hrvatskoga iseljeništva te uključivanje demografske perspektive u ključne javne politike. ///

PREDSTAVLJAMO *ECHO CHORUS*, AKADEMSKI PJEVAČKI ZBOR FAKULTETA ORGANIZACIJE I INFORMATIKE

Nastupi na Danu fakulteta uvijek su posebna čast i zadovoljstvo

Mjesto gdje programiranje susreće glazbu

Akademski pjevački zbor FOI-ja iz Varaždina okuplja studente i alumne, a pod umjetničkim vodstvom Luke Šopara nastavlja graditi prostor zajedništva, kreativnosti i glazbenog izraza

PIŠE: Branko Nad
FOTO: FOI i privatna arhiva

Akademski pjevački zbor Fakulteta organizacije i informatike Sveučilišta u Zagrebu, poznat pod imenom *echo chorus*, već gotovo cijelo desetljeće dokazuje da se fakultetski život ne odvija samo u predavaonicama, laboratorijima i projektnim timovima. Osnovan 2016. godine odlukom tadašnjega dekana prof. dr. sc. Nevena Vrčeka, zbor je od početka zamišljen kao prostor kreativnog izražavanja, povezivanja i dobre zabave studenata, alumna i zaposlenika.

Danas, kao pjevački zbor jedne od sastavnica Sveučilišta u Zagrebu, *echo chorus* ima prepoznatljivo mjesto u kulturnom životu Fakulteta organizacije i informatike, ali i šire akademske zajednice.

Nedavno je zbor nastupio i na XI. Festivalu pjevačkih zborova i ansambala Sveučilišta u Zagrebu, na UniChoralFestu 2026., koji se održao u svečanoj dvorani

Na inicijativu članova, 2019. godine zbor je dobio ime *echo chorus*, prema naredbi iz Linuxa, i upravo zbog toga ime zbora piše se malim slovima strukturiranog, analitičkog načina razmišljanja i umjetničkog izraza

Sveučilišta u Zagrebu. Taj nastup potvrđuje da FOI-jev zbor nije tek fakultetska izvannastavna aktivnost, nego živa glazbena zajednica koja predstavlja svoj fakultet i izvan Varaždina.

Umjetnički voditelj zbora Luka Šopar kaže kako *echo chorus* ne bi nužno opisao kao zbor koji se „radikalno razlikuje” od drugih studentskih zborova jer ih sve povezuje ista stvar: ljubav prema glazbi i zajedničkom pjevanju. No, ono što ga ipak čini posebnim, dodaje, jesu ljudi i okruženje u kojem zbor djeluje.

OD LINUX NAREDBE DO ZBORSKOG IDENTITETA

Ime *echo chorus* nije slučajno. Šopar objašnjava da je zbor 2019. godine, na inicijativu članova, dobio ime prema nared-

bi iz Linuxa. Upravo zato ime zbora piše se malim slovima. Ta mala, ali znakovita pojedinost dobro opisuje identitet zbora koji djeluje na Fakultetu prepoznatljivo po informatici, organizaciji i ekonomici poduzetništva.

„Zbor predstavlja prostor za kreativno izražavanje, druženje i stvaranje zajedništva kroz glazbu”, ističe Šopar, govoreći o činjenici da članovi *echo chorusa* dolaze iz okruženja u kojem se svakodnevno govori o tehnologiji, poslovnim procesima i organizacijskim sustavima.

Upravo zato *echo chorus* nije samo glazbeni ansambl nego i svojevrsni susret dvaju svjetova strukturiranog, analitičkog načina razmišljanja i umjetničkog izraza. Šopar smatra da između informatike i glazbe postoji jasna poveznica. U pozadini informatičkoga načina razmišljanja nalazi se matematika, kaže, a i glazba ima svoju matematičku i fizičku dimenziju od svojstava zvuka do odnosa među tonovima.

No glazba, ističe, nije samo sustav pravila. Ona uključuje emociju, kreativnost i umjetnički izraz. Slično vrijedi i za informatiku ili poduzetništvo, gdje se složeni problemi često ne mogu riješiti pukim praćenjem šablona, nego traže kreativno rješenje. Zborsko pjevanje zato, prema njegovim riječima, razvija način razmišljanja koji povezuje strukturu i kreativnost, analizu i suradnju.

PROBE, REPERTOAR I SNAGA ZAJEDNIŠTVA

Probe *echo chorusa* održavaju se jednom tjedno i traju otprilike dva sata. Počinju upjevanjem, koje nije samo zagrijavanje glasa, nego i prilika za rad na tehničkim elementima pjevanja. Nakon toga slijedi učenje skladbi: najprije nota, zatim interpretacije, artikulacije i zajedničkog zvuka.

Šopar navodi da mu je u odabiru repertoara važno pronaći skladbe koje imaju umjetničku vrijednost i koje su zanimljive za izvođenje, ali ih istodobno treba prilagoditi mogućnostima zbora. Budući da mu je ovo prva godina na mjestu umjetničkog voditelja *echo chorusa*, dio vremena posvetio je upoznavanju članova, njihovih interesa i vokalnih mogućnosti.

Repertoar zbora tijekom godina bio je doista raznolik. Izvodile su se klasične zbarske skladbe, tradicijski napjevi, suvremene skladbe i aranžmani popularne glazbe. Šopar kaže da se i ove godine nastojala zadržati ta širina, s naglaskom na djela hrvatskih autora.

Ipak, ono što čini zbor, ne stane samo u note.

„Važan dio svakog zbora, pa tako i ovog, čine druženje, humor i zajedništvo”, ističe Šopar. Drago mu je, dodaje, što se članovi druže i izvan proba jer upravo takva povezanost često pridonosi kvaliteti zajedničkog muziciranja. Iz nje se rađaju i prijateljstva.

Kod novih članova prethodno glazbeno iskustvo nije presudno. Naš sugovornik objašnjava da su osnovne glazbene predispozicije i sluh važni, ali jednako su važni motivacija, želja za učenjem i spremnost na timski rad. Mnoge se vještine, kaže, mogu postupno, s vremenom, razviti ako postoji volja za napretkom.

Poseban je izazov u radu sa studentskim zborom usklađivanje proba, nastupa i akademskih obveza. Studentski rasporedi mijenjaju se iz semestra u semestar, stoga nije nimalo jednostavno pronaći termin koji svima odgovara. Ipak, zbor je uspio pronaći gotovo stalan termin proba. Šopar pritom naglašava da je potrebna obostrana fleksibilnost – i od vodstva i od članova. Osobito ga veseli što studenti, unatoč gustim rasporedima, pronalaze vrijeme za zbarsko pjevanje.

FAKULTET KAO MJESTO ZNANJA, ALI I KULTURE

Na pitanje može li se zbarsko pjevanje promatrati kao sustav u kojem svaki glas ima svoju funkciju, Šopar odgovara potvrdno. „Svaki glas ima svoju funkciju, ali prava vrijednost nastaje tek kada svi surađuju i slušaju jedni druge”, kaže. Zbor, dodaje, nije skup pojedinaca, nego zajednica koja zajedno stvara nešto što nitko od članova samostalno ne bi mogao ostvariti.

Takva misao osobito je važna u kontekstu FOI-ja, fakulteta koji obrazuje studente u područjima tehnologije, organizacije

Luka Šopar

i poslovnih procesa. Šopar smatra da je iznimno važno da takav fakultet neguje i umjetnost, kulturu i kreativno izražavanje. Fakultet, kaže, nije samo mjesto na kojem se stječu stručna znanja, nego i prostor u kojem se ljudi razvijaju kao osobe.

U tome vidi i širu vrijednost *echo chorusa*. Zbor studentima omogućuje da se upoznaju, druže i stvaraju zajedno, neovisno o tome studiraju li informatiku, ekonomiku ili poduzetništvo. Takve aktivnosti obogaćuju fakultetski život i stvaraju osjećaj zajedništva koji je teško postići samo kroz nastavu i projekte.

Šopar posebice ističe potporu Fakulteta ovoj glazbenoj priči. Spominje dekanicu prof. dr. sc. Marinu Klačmer Čalopa, prodekana za poslovanje i ljudske potencijale izv. prof. dr. sc. Ivana Malbašića, koji je bio prvi voditelj, a danas je prefekt zbora,

te izv. prof. dr. sc. Kristinu Detelj, čiji je doprinos organizaciji i svakodnevnom funkcioniranju zbora iznimno važan.

Govoreći o budućnosti zbora, njegov umjetnički voditelj prije svega želi da zbor nastavi rasti i privlačiti nove članove. Nada se nastavku nastupa, predstavljanju Fakulteta i još snažnijem uključivanju u kulturni život grada Varaždina.

„Mislim da je važno da FOI kao fakultet u Varaždinu, gradu glazbe, ima svoj aktivan zbor”, zaključuje Luka Šopar.

U toj rečenici sažeta je i misija *echo chorusa*: pokazati da se na Fakultetu informatike i organizacije može stvarati i sklad koji se ne mjeri samo rezultatima, bodovima i projektima, nego zajedničkim dahom, glasom i osjećajem pripadnosti. ///

TKO TO TAMO PJEVA?

Eugen Pletković, Sveti Ivan Zelina, 2. godina prijediplomskoga studija
Informacijski i poslovni sustavi

Zboru me, osim pjevanja, privukla šansa za steći nova prijateljstva. Članovi zbora su me brzo i ugodno prihvatili i mogu sa sigurnošću reći da su nova prijateljstva sigurno stečena.

Fakultetske obveze usklađujem sa zborom, zbor je nešto čemu se svaki tjedan radujem i uistinu mi služi kao predah od fakultetskih obveza i cijelog akademskog svi-

jeta. Imati priliku pjevati sat i pol zbilja je vrsta mentalnog opuštanja koje bih svakom preporučio. Ako nekad fakultetske obveze zbilja stisnu, onda ne idem na pivo poslije.

Fakultet je organizacije i informatike, ali kada pjevam, nemam osjećaj da sam na takvom faksu, ali zato koristimo tehnologiju za promociju zbora na društvenim mrežama.

Marija Buhovac, Mostar, 3. godina prijediplomskoga studija
Informacijski i poslovni sustavi

Još na prvoj godini faksa sam čula za *echo chorus*. Prijatelji sa starijih godina su me stalno zvali da im se pridružim, pričali su o nastupima, druženjima, onoj posebnoj atmosferi koja se teško opisuje dok ju sam ne doživim. Tada sam još bila brucoš te nisam dobro upravljala vremenom i obvezama, pa sam se zboru priključila tek ove godine.

Sada mi je samo žao što nisam i ranije postala član. To su probe pune dobre glazbe, ali i razgovora koji potraju dugo nakon što glazba prestane. Stekla sam prijatelje s kojima dijelim nešto što je teško naći u predavaonicama, pravu zajedničku ljubav prema glazbi. Jako sam zahvalna što imam tu priliku.

Dogodi se da projekte pomičem za «nakon probe», pa završavam zadatke kasno u noć uz kavu. Radim na tome,

pokušavam bolje planirati i dovršiti što više mogu prije nego što krenem na probu. No, kada dođem na zbor, ostavim sve brige iza vrata. Na par sati nema projekta, nema koda, nema stresa. Samo glazba i ljudi koji me okružuju. To je pravi predah jer se uvijek vraćam doma puna energije i čista uma.

Naš zbor je malen pa smo svi postali bliski prijatelji, svi se znamo po imenu i sa svakim možeš popričati. No, uvijek pozivamo nove kolege koji su zainteresirani da nam se priključe.

A spoj informatike i glazbe? Tu možda ima više veze nego što se na prvu čini. Kao informatičari navikli smo rješavati probleme i raditi zajedno na nečemu što mora funkcionirati kao cjelina. Glazba nije toliko drugačija i tu gradimo nešto zajedno, glas po glas, dok sve ne sjedne na svoje mjesto. Mentalitet koji donosimo s faksa sigurno pridonosi da probe teku glatko.

dr. sc. Alen ŽUNIĆ

izvanredni profesor na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu

Prvi hrvatski arhitekt na Sveučilištu Princeton

RAZGOVARALA: Ana Konta
SNIMIO: Leon Ginder

Dr. sc. Alen Žunić, mladi arhitekt i urbanist, stručnjak za urbane preobrazbe i razvoj modela planiranja gradova, izvanredni profesor na Sveučilištu u Zagrebu, na Katedri za urbanizam Arhitektonskoga fakulteta, ima biografiju kakvom se rijetko tko može pohvaliti. Usavršavao se na prestižnim svjetskim sveučilištima: na Sveučilištu Harvard završio je 2015. godine poslijediplomski studij teorije i filozofije arhitekture s dijelom programa na MIT-u, na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu doktorirao je 2016., na ETH u Zürichu je u ak. god. 2017./2018. bio na postdoktorskom usavršavanju, a 2019. na Sveučilištu Columbia u New Yorku (Academy for Advanced Studies) kao gostujući istraživač. Nedavno je dobio Fulbrightovu stipendiju s kojom će na renomiranom Sveučilištu Princeton istraživati urbane vizije i eksperimentalno stanovanje. Arhitekt gradova budućnosti, kako ga često nazivaju, voditelj je kreativnoga studija ALBATROSS Architecture + Research Office, čija su rješenja oduševila mnoge uprave gradova u Hrvatskoj i regiji. Ovaj mladi znanstvenik objavio je više od 400 znanstvenih, stručnih, popularizacijskih i prezentacijskih radova, među kojima je 16 autorskih i uredničkih knjiga. Još kao student bio je dobitnik Dekanove i dviju Rektorovih nagrada, a kao znan-

stvenik laureat je nagrade HAZU-a, Nagrade Grada Zagreba, Nagrade Društva sveučilišnih nastavnika i drugih znanstvenika, Nagrade Vera Johanića za najboljega mladog znanstvenika u području tehničkih znanosti u RH te brojnih stručnih nagrada na javnim arhitektonskim natjecanjima.

S Alenom Žunićem razgovaramo o njegovoj blistavoj karijeri, projektima, arhitekturi i urbanizmu, gradovima budućnosti te kako arhitekti pretvaraju vizije u stvarnost.

Čestitam vam na prestižnoj Fulbrightovoj stipendiji na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Princetonu (Princeton University School of Architecture). Riječ je o jednom od najboljih sveučilišta na svijetu. Punih godinu dana ste se pripremali, istraživali, prošli ste i recenzentski postupak dok vam nisu javili konačnu odluku da ste primljeni. Što ćete istraživati na Princetonu?

Hvala na čestitkama. Proces prijave, čekanja i recenzija bio je dug, ali srećom sve je prošlo uspješno. Na Princetonu ću se baviti istraživanjem arhitektonskih eksperimenata i vizija gradova unatrag stotinjak godina.

Zašto sam obuhvatio i 20. stoljeće, a ne samo pogled u budućnost? Postoje ideje

i koncepti koji su prije 30, 40 ili 50 godina bili samo spekulativna rješenja koja su zbog svoje progresivnosti smatrani svojevremeno samo utopijom, međutim danas su to aktualna promišljanja. Zbog toga što su te ideje bile ispred svoga vremena, u današnjem trenutku kada su «sazrele», mogle bi se koristiti kao realni odgovori na neke postojeće probleme za koje nemamo prave odgovore.

U sklopu toga poseban fokus bit će mi na istraživanju raznih oblika stanovanja, što je problematika s kojom se bori cijeli svijet, ponajviše s temom o priuštivim stambenim kapacitetima. Kada pogledamo trenutno stanje, pravi problem nije nedostatak stambenih jedinica, jer u nekim zemljama postoji i po nekoliko milijuna praznih stanova, tako da rješenje nije isključivo graditi novo i više, već je nužno osmisliti modele po kojima će stanovi biti pristupačni onima kojima su potrebni, posebno mladima. To se ne rješava samo definiranjem cijene kvadrata. I kod nas, paradoksalno, istovremeno imamo i višak praznih stanova i nedostatak onih pristupačnih, nikako da se shvati koliko jedno šteti drugomu. Potrebna je vizija kako uopće stanovati danas i što nas čeka u budućnosti, treba razviti ekosustav u kojem bi priuštivost bila sastavni dio veće slike grada, a ne samo zbroj kvadrata u pojedinačnim zgradama.

Vjerujem da će se na kraju rada na Princetonu moći izvući pouke iz proučavanja kreativnih, povijesnih projekata koji nisu bili usmjereni na projektiranje stana, nego na stanovanje kao dijela šire vizije života u gradu.

USAVRŠAVANJA NA ČUVENIM SVEUČILIŠTIMA HARVARD, COLUMBIA I ETH ZÜRICH

Nakon magisterija na Sveučilištu Harvard, odlučili ste se vratiti u Hrvatsku. Ondje su vam ponudili da ostanete i radite na doktoratu, a istovremeno ste dobili i vrlo primamljive ponude od nekoliko inozemnih ureda. Međutim, vi ste sve te ponude odbili i vratili se u Zagreb. Zašto?

Ovo je vjerojatno najčešće pitanje koje ljude zanima. Razloga je bilo više, a primarni je bio taj što sam još prije odlaska na Harvard (tijekom zadnje godine diplomskog studija u Zagrebu) počeo «neslužbeno» paralelno raditi na budućoj disertaciji. Nakon okončanoga harvardskog magisterija, imao sam već i gotovo završeni doktorski rad pa sam se odlučio vratiti i obraniti ga u Hrvatskoj s 26 godina. Mogao sam ostati i upisati doktorski studij u Americi, ali sam shvatio – iako volim istraživati i pisati – da se ne mogu zamisliti na još 5-6 dodatnih godina na novom znanstvenom studiju i da bih se tako odmaknuo od svog cilja – da do tridesete godine otvorim vlastiti ured i spojim teoriju s praksom. Drugi razlog za povratak bio je vrlo praktičan – bez državljanstva u stranim zemljama gdje sam studirao ne možete u tzv. «reguliranim profesijama» samostalno otvoriti ured, a anonimni rad za druge mi tada nije bio zamisliv. Radije sam odlučio u Hrvatskoj odmah započeti vlastiti put i razvijati svoje projekte, koristeći iskustva i znanja stečena u inozemstvu.

Kad gledam unatrag, mislim da je povratak bio ispravna odluka jer Hrvatska, uza sve prepreke, još uvijek nudi dobar prostor za stvaranje – ovdje se mnoge stvari

tek trebaju dogoditi i ima još puno prostora za napredak arhitektonske scene. Osim toga, arhitektura je danas zaista globalna disciplina gdje iz Zagreba možete projektirati za daleke destinacije u svijetu, a nema potrebe i živjeti u tim zemljama.

Vrativši se u Hrvatsku, otvorili ste svoj arhitektonski ured u Zagrebu. No, nastavili ste znanstvenu karijeru na Arhitektonskom fakultetu, gdje danas kao izvanredni profesor predajete na Katedri za urbanizam. Koliko vam je važno prenositi svoje znanje studentima i ispunjava li vas rad s mladim ljudima?

Tako je, otvorio sam arhitektonski ured Albatross u najnesigurnije vrijeme za takav poslovni pothvat, samo mjesec dana prije velikoga zagrebačkog potresa i u prvim danima pandemije, ali sam i odlučio krenuti drugačijim putem. Umjesto interijera i obiteljskih kuća, s kojima najčešće započnu mladi uredi jer se poslovi jednostavnije dobiju, mi smo krenuli od velikog mjerila – od cijelih gradova, brownfield zona, zahtjevnih poslovnih zgrada i sofisticiranih inkubatora...

Međutim, u isto vrijeme sam počeo raditi i kao docent na fakultetu, i to mi je omogućilo da upotpunim sliku onoga što bi, prema mojem mišljenju, arhitekt trebao biti. Osim znanstveno-teorijskog dijela kojim sam se već ranije bavio, dobio sam priliku kroz ured razvijati više umjetnički aspekt svoje karijere, i to kroz nastavu i edukacijski put. Upravo ovaj treći dio često izostane kod arhitekata koji rade samo u praksi ili samo pišu. Osim što je sada prijenos znanja mladima moja životna misija, to je ujedno i meni idealna prilika za novo učenje jer podučavanje je najbolji način za slojevito razumijevanje onoga čime se bavim. Suradnja sa studentima kroz nastavu i meni daje uvid u današnje trendove, a u tim godinama su ideje kreativne i suvremene i mladi su spremni eksperimentirati, što mi je dodatni izazov. Također, vjerujem da cijela nova generacija mladih studenata arhitekture obećava i upravo na njima leži budućnost naše struke, a ja polažem velike nade u njih. Kada diplomiraju, zajedno ćemo stvarati bolji svijet pa je važno da ih već sada usmjerimo na teme i prema idejama na kojima možemo surađivati.

INOVATIVNI RAZVOJ I TRANSFORMACIJE GRADOVA

Jesu li američka sveučilišta stvarno toliko drugačija ili ih mi u Europi često romantiziramo?

Redovito se rade usporedbe o tome jesu li američka sveučilišta bolja od europskih, ali bih rekao da su samo drugačija i odlično nadopunjavaju naš kontekst, barem u području arhitekture. Mislim da je najbolja edukacija na idealnom spoju američkoga i europskoga pristupa – sveobuhvatnoga kulturološko-društvenog fenomena i tehnički preciznoga, inženjerskoga «zanata». Dok je kod njih naglasak na diskusijama, prezentacijama i multidisciplinarnosti te na ponešto ležernijem pristupu znanosti (barem u arhitekturi), kod nas u Europi je fokus na konkretnim činjenicama, praktičnom znanju i preciznosti, ali možda ponekad bez dovoljno komunikacijskoga i interpretacijskoga iskustva kako bi vrhunska

saznanja trebalo prenijeti široj javnosti. Vjerujem da boravak u oba ova «svijeta» može otvoriti vidike kako iskoristiti najbolje od svakoga.

Na Sveučilištu Columbia u New Yorku istraživali ste inovativni razvoj i transformacije gradova. Kakva ste znanja i iskustva ondje stekli i što od tih znanja koristite danas u svojim projektima i znanstvenom radu?

Iskustvo na Columbiji u New Yorku pokazalo mi je koliko arhitektura može biti istraživačka disciplina, na dodiru urbanizma, tehnologije i teorije. Istraživao sam upravo ono što danas i projektiram u praksi – inovativni razvoj i transformaciju gradova, a moj rad je obuhvaćao prvenstveno usmjerenje na *ab ovo* nastale gradove u Hrvatskoj i na Sredozemlju koji su bili osnovani zbog tada prosperitetne industrije. Danas takvi gradovi, obilježeni nečistim tehnologijama iz prošlosti, imaju prilike svoj urbani razvoj temeljiti na novim konceptima iz domene STEM djelatnosti.

Ta su nova mjesta, nastala u prvoj polovici 20. stoljeća, projektirana holistički, *od žlice do grada*, pa ako je prije gotovo stotinu godina u Istri bilo moguće izvesti cijeli grad – poput Raše ili Podlabina – za nekoliko tisuća stanovnika za manje od nepune dvije godine, danas bi to već trebao biti standard. Ono što sam tada otkrio, i u međuvremenu testiram u našim gradovima, primjenjivo je i na brojna druga mjesta u svijetu. Kada se istraži dovoljno primjera, može se vidjeti obrazac: postoji ukupno nekoliko stadija i problema u kojima su gradovi *zapeli*. Dakle, metodologija i principi koje sa svojim timom danas razvijam su univerzalni, a onda se, naravno, kod svakoga novoga grada dodaju specifičnosti konteksta i njegova identiteta.

Uz to, boravak na Columbiji ostavljao mi je dovoljno vremena da istražujem i razvijam svoje dodatne interese, što je posebno uzbudljivo kada ste na Manhattanu, gdje je cijeli kampus i smješten. Na primjer, jednom tjedno smo imali i prezentacije sa drugim strukama – medicinarima, pravnicima, arheolozima, antropolozima, filozofima... – i svaki put je netko drugi bio zadužen za pripremu diskusije koja bi potrajala i nekoliko sati. Bilo je jako uzbudljivo i otvorilo mi je širinu koja mi i danas koristi, posebno za vizije gradova.

OD UTOPIJE DO STVARNIH RJEŠENJA

Sa svojim timom Albatross napravili ste za grad Bjelovar urbanističko-arhitektonsku viziju „Bjelovar 2050“, koja rješava ključne gradske zone i hibridne sadržaje, za grad Cres dali ste idejno rješenje „La Cita Felice – Sretan grad 2.0“, za grad Rijeku ste napravili projekt stambenog naselje prema konceptu „naselja kao urbane šume“. Što je zajedničko tim projektima?

Zajedničko im je da imaju kreativnu viziju podržanu složenim 3D vizualizacijama i temeljitim studijskim analizama koje usmjeravaju razvoj Bjelovara, Cresa i Rijeke za sljedećih 10, 15 ili 20 godina na način da je svaki sljedeći korak samo slagalica za kompletiranje ciljane slike, a ne slučajna anomalija koja nastaje „u hodu“ i postaje

novi problem. Vizija je preduvjet da ovi gradovi znaju u što planski ulagati, za koje projekte tijekom sljedećih godina tražiti financijska sredstva i na koje ih fondove prijaviti.

Nemam iluziju da će se sve izvesti točno kako smo nacrtali – krajnje, uspjeh je da se barem neki segmenti inicijalno provedu, možda u nekom manjem postotku, a ostali će se dijelovi već kroz budućnost mijenjati. Čak ako se negdje ni taj minimalni dio ne realizira, vizija možda potakne druge arhitekte i gradove na promjene u pristupu, kada vide što se sve može propitivati i koliko se daleko u ambiciji rješenja može ići.

Inače, urbane vizije, za razliku od standardnih zadataka koji odgovaraju na „danas i ovdje“, imaju prednost što su jako slobodne u promišljanju – pomiču granice sa svojom kreativnošću, pa ako se fizički i uopće ne izvedu, svejedno postaju katalog mogućnosti. Imamo dosta takvih projekta kroz povijest arhitekture – nešto što je bila fikcija prije 50 godina, danas je posve realno, i upravo tu se vraćamo na moju temu istraživanja pripremljenu za Princeton.

„Redovito se rade usporedbe o tome jesu li američka sveučilišta bolja od europskih, rekao bih da su samo drugačija i odlično nadopunjavaju naš kontekst, barem u području arhitekture. Mislim da je najbolja edukacija na idealnom spoju američkoga i europskoga pristupa – sveobuhvatnoga kulturološko-društvenog fenomena i tehnički preciznoga, inženjerskoga *zanata*.“

Za urbanističke preobrazbe često treba proći deset, nekad i dvadeset godina. Arhitekti su na neki način utopisti dok ne nađu rješenja da im se te dobre želje i projekti realiziraju. Vi posebno stavljate naglasak na urbanu revitalizaciju, održivi razvoj i prenamjenu prostora.

Da, nazivaju nas utopistima, ali to i nije loše jer mi uvijek imamo i pragmatičan plan kako takvu idealnu, na prvi pogled nerealnu sliku, dovesti do realizacije. No, taj nam utopistički zanos pomaže i da izgradimo strpljenje jer je arhitektura jedna od najsporijih struka. Od ideje do realizacije, naročito kod urbanizma, može proći i nekoliko desetljeća. Spomenuli ste Bjelovar 2050 – kada se ideje iz te vizije jednoga dana u potpunosti implementiraju, ja ću možda već biti u mirovini!

Svakako mi je tendencija u svim projektima da probamo zadržati postojeće ako je to moguće, umjesto da gradimo novo. To je trend na razini globalne arhiscene, a i Reinier de Graaf, poznati nizozemski ar-

hitekt, nedavno je objavio *manifesto*, odnosno novu knjigu *Architecture against Architecture*, u kojoj je napisao cijelo poglavlje pod naslovom *stop building, now!* i sjajno objasnio zašto je to danas važno. Osim što na taj način reduciramo utjecaj gradnje na klimatske promjene, nerijetko čuvamo i baštinu. U svijetu posebno stradava arhitektura modernizma, kod nas uglavnom objekti druge polovice 20. stoljeća. Tako danas imamo ruševine građevina koje su inače svjetski primjeri sjajne arhitekture svoga vremena. Primjerice, hotelski kompleks Haludovo arhitekta Borisa Magaša u Malinskoj na Krku. Ili dječje odmaralište i lječilište u Krvavici arhitekta Rikarda Marasovića. Ili poljudski stadion za koji se mislilo da je neupitne vrijednosti i da je nedodirljiv, a opet postoje i oni koji bi ga rušili.

Mi smo nedavno na velikom projektu u Puli probali primijeniti sve alate koje ste spomenuli. Na sjeveru pulskoga zaljeva smo osmislili *Zonu inovacije* koja bi trebala nastati putem revitalizacije *brownfielda*, nekadašnjega vojnog teritorija, veličine 25 hektara. Ondje se nalazi čak 35 građevina koje su dugo stajale prazne, a umjesto projektiranja brojnih novih objekata, fokusirali smo se isključivo na prenamjenu, rekonstrukciju, pa i restauraciju postojećih struktura. Probali smo pokazati da očuvanjem trenutačne arhitekture, ali i postojećeg šumskog fonda koji pokriva 90 posto toga obuhvata, možemo i dalje stvoriti dinamičan i pristupačan prostor za sve građane, posjetitelje i turiste, ne samo za one koji će u toj zoni raditi.

ROVINJ KAO HRVATSKI UZOR

Jednom ste spomenuli kako je Rovinj, urbanistički gledano, naš najuređeniji grad. U kakvom stanju su ostali hrvatski gradovi i po čemu je Rovinj dobar primjer svima?

Tako je, Rovinj je trenutačno naš najbolje arhitektonski usklađen i urbanistički riješen grad. U njemu je vidljiva jasna vizija koga se želi dovesti u grad, izbjegava se masovni turizam i uništavanje grada gomilanjem posjetitelja i preopterećenjem infrastrukture. Dodana vrijednost Rovinja kao grada dobiva se jasnim stavom o kulturi vlastitog prostora. Od najmanjeg detalja sve do cjelovite urbane slike. Također se zna kakvom se tipu arhitekture teži i koji bi arhitekti to mogli ponuditi – i Rovinj doista za novu arhitekturu i bira najbolje – a pri tome odlično čuvaju i povijesnu jezgru.

Čini mi se da je njihov model suradnje grada i privatnih investitora ili javno-privatno partnerstvo nešto što bi itekako moglo koristiti i ostalim hrvatskim gradovima. Pokazalo se na primjeru Rovinja da investitori koji ondje ulažu u velike projekte mogu doprinijeti i boljitku cijeloga grada. Čine to, primjerice, uređenjem javnih prostora, šetnica, pa čak i plaže ili rive te na taj način sukreiraju život cijeloga grada.

PUT DO VRHA NE POČINJE INSPIRACIJOM

S obzirom na sva vaša postignuća i posvećenost znanosti, koje karakteristike po vašem mišljenju treba imati mladi znanstvenik da bi se svrstao u svjetski vrh znanosti?

Znatizelja, ustrajnost, posvećenost, ponekad i fanatičnost u teškim trenucima... Puno je osobina koje razlikuju one koji probaju doći do vrha i one koji uspiju. U arhitektonskoj struci npr. mnogi čekaju inspiraciju, ali kako sam jednom dobro pročitao – inspiracija je za amatere, profesionalci krenu i rade.

Često ističem koliko je važna „glad“ za znanjem, posebno za čitanjem i skupljanjem knjiga, što može zvučati zastarjelo u ovoj digitalnoj eri, ali u knjigama se i dalje nalaze brojna komprimirana znanja koja je netko skupljao i obrađivao godinama i objavio u formi koja se može pročitati u nekoliko sati. Znanost može biti izrazito kreativna, ali da biste na inovativan način mogli povezati stvari, morate imati kvalitetne *inpute*, informacije koje biste povezivali – jedino na taj način možete vidjeti i misliti ono što nitko drugi prije nije. A budući da je to i povod ovom našem razgovoru, istaknuo bih još jednu karakteristiku – odvažnost da se iskuša inozemna edukacija, jer ona može kvalitetno nadopuniti vrijedna lokalna znanja. Pomaže vam da se, između ostalog, povežete sa znanstvenicima iz drugih dijelova svijeta, a iz vlastitog iskustva mogu reći da te veze ostaju. Danas je inozemstvo dostupno uz brojne stipendije, a bez njih ni ja ne bih dobio priliku za putovanja. Za Harvard sam imao Balokovićevu stipendiju HAZU-a, za Columbiju Weinberg Fellowship, a sada na Princeton odlazim s Fulbrightom, i svakako bih sugerirao mladim znanstvenicima da se prijavljuju na njih i odlaze na inozemna usavršavanja.

I na kraju, ključno je strpljenje da se svi karijerni planovi grade postupno i vrijedno – put je dug, ali na kraju se uvijek svaki napor isplati. ///

ARHITEKT GRADOVA BUDUĆNOSTI

Kada govorimo o održivom razvoju, kako neki grad može napraviti zaokret i planirati svoj urbani razvoj zasnovan na novim konceptima? Što su gradovi budućnosti?

Današnji razvoj gradova je često stihijski, točkast, fragmentiran, a planovi su redovito neusklađeni s najboljim intencijama u prostoru, mapiraju prostor kakav već jest umjesto da nude ambiciju s pogledom prema budućnosti. Redovito su i naša struka i uprave gradova ograničeni urbanizmom koji grad gleda samo kao pojedinačne parcele gdje je najveći napor uložen u birokratske procese, poput izdavanja dozvola za pojedine zgrade. Stoga su velike promjene u našim gradovima teške i spore. Za mene su gradovi budućnosti oni koji rade odmak od toga i anticipiraju vrijeme što tek dolazi – na razini urbanizma, arhitekture, ekonomije, društvenih promjena, tehnologije... Zaokret je moguć samo ako se krene holistički rješavati probleme prostora, kreativno, a ne normativno, na vrijeme i dovoljno unaprijed.

Uprava fakulteta s rektorom Sveučilišta u Zagrebu

Na svečanosti su dodijeljene Dekanove nagrade

Proslavljen Dan Grafičkoga fakulteta

Dekan prof. dr. sc. Klaudio Pap predstavio je najvažnija postignuća Fakulteta u protekloj akademskoj godini, istaknuvši brojne nagrade za inovacije, uspjehe studenata u znanstvenim i športskim natjecanjima te pokretanje novih studijskih programa koji odgovaraju suvremenim potrebama struke i tržišta rada

PIŠE: Ana Konta
FOTO: Grafički fakultet

Svečanom sjednicom Fakultetskoga vijeća 21. svibnja proslavljen je Dan Grafičkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Na svečanosti su predstavljene najvažnije aktivnosti Fakulteta u protekloj akademskoj godini i planovi u idućem razdoblju. Dodijeljene su i Dekanove nagrade, priznanja te zahvalnice pojedincima i partnerskim tvrtkama koje su svojim radom, ostvarenjem ili suradnjom obilježili proteklu akademsku godinu.

Svečanosti su nazočili brojni ugledni gosti: državni tajnik prof. dr. sc. Nikola Mrvac, rektor prof. dr. sc. Stjepan Lakušić, prorektori prof. dr. sc. Dubravko Majetić, prof. dr. sc. Tomislav Josip Mlinarić i prof. dr. sc. Tomislav Bolanča, dekani i prodekani Sveučilišta u Zagrebu, predstavnici akademske zajednice, poslovni partneri i prijatelji Fakulteta.

Svečana sjednica Fakultetskog vijeća

Svečanost u povodu obilježavanja Dana Grafičkoga fakulteta

Uprava fakulteta s prorektorima Sveučilišta u Zagrebu

Dekan i prodekani Grafičkog fakulteta

Dodjela Dekanovih nagrada

Nagrađene studentice

VELIKO ZANIMANJE ZA GRAFIČKI FAKULTET

Dobrodošlicu uzvanicima, suradnicima, studentima i gostima uputio je dekan prof. dr. sc. Klaudio Pap.

U nastavku programa nazočnima se obratio državni tajnik prof. dr. sc. Nikola Mrvac. Rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Stjepan Lakušić u svojem se prigodnom govoru osvrnuo na povijest Grafičkoga fakulteta, naglasivši kako taj fakultet kontinuirano nudi suvremene i atraktivne studijske programe. Upravo takvi programi privlače nove studente, pa je i dalje veliko zanimanje budućih naraštaja za upis na neki od prijediplomskih i diplomskih studija.

Dekan prof. dr. sc. Klaudio Pap je kroz prezentaciju i promidžbeni video prikazao ključne aktivnosti i razvoj Fakulteta u protekloj akademskoj godini. Pritom je naglasak stavio na brojne osvojene nagrade za inovacije kojima se Fakultet iznimno ponosi, kao i na zapažene znanstvene te športske uspjehe studenata.

DVA NOVA SVEUČILIŠNA PRIJEDIPLOMSKA STUDIJSKA PROGRAMA

Na Grafičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu izvede se sveučilišni prijediplomski studijski program **Grafička tehnologija**,

sveučilišni prijediplomski studijski program **Multimedija i vizualne komunikacije**, sveučilišni diplomski studijski program **Grafička tehnologija** i doktorski studij **Grafičko inženjerstvo i oblikovanje grafičkih proizvoda**.

Od akademske godine 2025./2026. Grafički fakultet započinje izvoditi dva sveučilišna prijediplomska studijska programa – **Grafička tehnologija** i **Multimedija i vizualne komunikacije**, čime odgovara izazovima izrazito dinamičnih promjena u područjima struke. Sveučilišni diplomski studijski program **Grafička tehnologija** izvodi se kroz dva modula: Tehničko-tehnološki i Dizajn grafičkih proizvoda.

Nakon dekanova izlaganja o ostvarenjima u protekloj akademskoj godini, slijedila je dodjela Dekanovih nagrada, priznanja i pohvala istaknutim studentima, djelatnicima i partnerskim tvrtkama koje podupiru rad Fakulteta. Svečanost je završila akademskom himnom *Gaudeamus igitur* i zajedničkim fotografiranjem.

Dodjela nagrada i priznanja

DAN OTVORENIH VRATA NA AGRONOMSKOM FAKULTETU

Inovacije, dronovi, zdrava hrana i ukrasno bilje oduševili učenike

Na Danu otvorenih vrata i Danu očaranosti biljkama posjetitelji su na edukativnim radionicama te sudjelujući u zabavnim i interaktivnim sadržajima, kušajući proizvode i obilazeći kampus i pokušališta mogli doznati koji se studijski programi provode te što se istražuje, uzgaja i proizvodi na Agronomskom fakultetu

PIŠE: Ana Konta
FOTO: Ana Konta i Agronomski fakultet

Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu uspješno je održao još jedan Dan otvorenih vrata, manifestaciju namijenjenu budućim studentima, ponajprije učenicima završnih razreda srednjih škola, osnovnoškolcima i predškolicima te zainteresiranim pojedincima koji su htjeli doznati više o istraživanjima, inovacijama, aktivnostima i programima koje Fakultet provodi. Maturanti su iz prve ruke, razgovarajući s tamošnjim nastavnicima i studentima, mogli doznati sve o djelatnostima i studijskim programima Fakulteta te dobiti informacije o upisnim postupcima i studentskom životu te perspektivama nakon završetka studija. Za osnovnoškolce i predškolce bilo je mnoštvo zabavnih aktivnosti i edukativnih radionica pa je svatko mogao pronaći nešto za sebe – od upoznavanja sa životom pčelinje zajednice, kušanjem meda do edukativne izložbe voća i zanimljivosti o mlijeku i mliječnim prerađevinama. Kreativci su na radionicama *flora art* izrađivali straničnike od latica cvijeća, japanskom tehnikom kirigami sami stvarali cvijeće od papira, slagali biljne kolaže i vinom oslikavali crteže. Drugi su, pak, mogli zaviriti u čarobni svijet ljekovitoga bilja, razgledati botaničke zbirke i otkriti svijet kukaca pod povećalom. Posebno zanimljiva bila je demonstracija snimanja dronom. Takva se snimanja danas primjenjuju u daljinskim istraživanjima u poljoprivredi.

PRIMJENA NOVIH TEHNOLOGIJA U POLJOPRIVREDI

Dekan prof. dr. sc. Aleksandar Mešić u pozdravnom je govoru uputio toplu dobrodošlicu nastavnicima i učenicima osnovnih i srednjih škola te odgojiteljima dječjih vrtića i njihovim polaznicima:

„Danom otvorenih vrata Fakulteta željeli smo mladima približiti čime se danas bavimo – od novih tehnologija i znanstvenih istraživanja do konkretnih inovacija u proizvodnji hrane – kako bi prepoznali da je riječ o zanimanjima budućnosti koja imaju sve veći društveni i gospodarski značaj. Sveučilište u Zagrebu Agronomski fakultet već se godinama vrlo dobro pozicionira na relevantnim međunarodnim rang-listama te potvrđuje kvalitetu svojeg obrazovanja, znanstvenog rada i međunarodne suradnje. Unatoč tomu, suočavamo se sa slabijim interesom mladih za područje poljoprivrede i biotehničkih znanosti, što dugoročno predstavlja ozbiljan izazov za hrvatski razvoj.”

Upozorio je kako hrvatska poljoprivreda i dalje ima relativno nisku konkurentnost, a jedan od ključnih razloga je upravo ne-

Obilazak edukacijskog vrta i botaničke zbirke

Učenike i nastavnike je pozdravio dekan prof. dr. sc. Aleksandar Mešić

Cirkusiranje biljaka

Posjet laboratorijima

Izložba o krajebrazu

Svijet kukaca

dovoljna razina obrazovanja i manjak visokoobrazovanih stručnjaka koji mogu upravljati suvremenim tehnologijama.

„Moderna poljoprivreda danas podrazumijeva preciznu poljoprivredu, umjetnu inteligenciju, robotiku, automatizaciju i digitalne sustave koji sve više zamjenjuju fizički rad te traže nova znanja i kompetencije. Takve trendove potvrđuju i analize Svjetskog ekonomskog foruma (*World Economic Forum*), koji predviđa značajne promjene na tržištu rada i rast potrebe za stručnjacima u području održive proizvodnje hrane, upravljanja prirodnim resursima i primjene novih tehnologija u poljoprivredi. Upravo zato za prehrambenu suverenost Republike Hrvatske postaje ključno obrazovati veći broj mladih stručnjaka koji će moći razvijati konkurentnu, održivu i tehnološki naprednu poljoprivredu”, istaknuo je dekan Mešić.

DAN OČARANOSTI BILJKAMA

Slijedeći svjetske trendove, fakultet je 15. svibnja ujedno obilježio i međunarodni **Dan očaranosti biljkama**. Na zelenim površinama u sklopu kampusa posjetitelji su mogli uživati na ležaljka pod raskošnim krošnjama drveća, naučiti nešto o ukrasnom bilju, kupiti sezonske sadnice za svoje vrtove i balkone te odmarati se i kušati zdrave napitke, plodove i grickalice u *Relax zoni*, koju su posebno osmislili i uredili zaposlenici i studenti Fakulteta. Obilježavanje međunarodnog Dana očaranosti biljkama (*Fascination of Plants Day*) započelo je 2012. godine diljem svijeta, a Agronomski fakultet aktivno se uključio u inicijativu od samog

U relax zoni posjetitelji su mogli kušati zdrave namirnice i napitke

Dan otvorenih vrata - zašto upisati Agronomski fakultet

Edukativna radionica o ukrasnom bilju

Doktori za tlo

početka kao organizator za Republiku Hrvatsku. Cilj akcije je "očarati" ljude biljkama i skrenuti im pozornost na važnost biotehničkih znanosti, održivi uzgoj hrane, hortikulturu, šumarstvo te uzgoj neprehrambenih proizvoda od biljnih sirovina kao što su papir, vlakna, kemikalije, energija i lijekovi. Zavod za ukrasno bilje i krajobraznu arhitekturu osmislio je edukativne radionice za Dan otvorenih vrata, društvene igre za najmlađe posjetitelje, stručno vođenje kroz izložbeni prostor s ukrasnim biljkama i prigodnu prodaju cvijeća i ukrasnoga bilja.

Tijekom cjelodnevna programa, koji se odvijao od 9 do 17 sati u prostorijama Fakulteta i pokušalištima, učenici su imali priliku upoznati se s nastavnim programima, znanstvenoistraživačkim radom

te brojnim profesionalnim mogućnostima koje se otvaraju nakon završetka studija. U posjet Agronomskom fakultetu stigli su učenici iz šest osnovnih i šest srednjih škola, najviše iz Zagreba i okolice, no ondje smo zatekli i učenike iz Karlovca i Šibenika, koji su s velikim zanimanjem pratili radionice, obilazili laboratorije i posjetili izložbu *O krajobrazu*, postavljenu u povodu održavanja Dana otvorenih vrata.

Za najmlađe posjetitelje bio je pripremljen bogat program – od edukativne radionice *Cirkusiranje biljaka* za učenike nižih razreda osnovne škole, izložbe voća do upoznavanja s izvornim pasminama peradi i brojnih društvenih igara. ///

Što znamo o pčelama i pčelinjim zajednicama

Spajanjem znanosti i gospodarstva do revolucionarnog rješenja

Modeliranje i analiza personaliziranih i optimalnih obrazaca pokreta u rehabilitaciji, sportu i fitnessu korištenjem umjetne inteligencije (UI)

PIŠE: Akademski list
SNIMILA: Brigita Prole, CITUS

Konzorcij predvođen Edukacijsko-rehabilitacijskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu i partneri: Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu i tvrtka CITUS, službeno su 1. lipnja 2026. započeli provedbu projekta kolaborativnih znanstvenih istraživanja (KZI) pod nazivom *Modeliranje i analiza personaliziranih i optimalnih obrazaca pokreta u rehabilitaciji, sportu i fitnessu korištenjem umjetne inteligencije (UI)*.

Ovaj ambiciozni projekt usmjeren je na rješavanje ključnog izazova i adresira problem nedostatka preciznih i personaliziranih metoda za analizu i optimizaciju pokreta, što u rehabilitaciji dovodi do protokola s ograničenim učinkom, a u sportu i fitnessu do nedovoljne prevencije ozljeda i slabije prilagodbe treninga. Cilj je uspostaviti interdisciplinarnu istraživačku platformu koja povezuje rehabilitacijske, kineziološke i tehničke znanosti radi razvoja modela umjetne inteligencije za personaliziranu analizu obrazaca pokreta. Projekt će osigurati znanstvenu validaciju modela na različitim populacijama, unaprijediti postupke praćenja i analize pokreta te postaviti temelje za inovativne digitalne alate. Intenzivnom suradnjom znanstvenika i stručnjaka iz realnoga sektora, u sljedećih 36 mjeseci razvit će se rješenje koje će podići razinu tehnološke spremnosti (TRL) od eksperimentalne faze do razine dokaza koncepta. Projekt ne tretira umjetnu inteligenciju kao cilj sam po sebi, već kao sredstvo za operacionalizaciju znanstvenih spoznaja rehabilitacije i kineziologije na razini pojedinca.

Projekt kreće od spoznaje da optimalni pokret nije univerzalan nego individualno prilagođen i dinamičan kompromis između izvedbe, učinkovitosti i sigurnosti. Standardizirani pristupi, koji se oslanjaju na populacijske norme, često ne prepoznaju složene individualne razlike u antropometriji, funkcionalnim sposobnostima i motoričkim strategijama. Posljedica su varijabilni ishodi oporavka i veći rizici od ozljeda. Projekt se stoga temelji na konvergenciji umjetne inteligencije i računalno potpomognutih senzorskih sustava, koji omogućuju modeliranje i analizu obrazaca pokreta na razini pojedinca. Kineziološka i rehabilitacijska mjerenja omogućuju prikupljanje niza parametara: zglobne kinematike (kutovi, brzine, amplitude), kinetike (momenti i reakcijske sile), neuromuskularne aktivacije (EMG signali) te funkcionalnih i fizioloških pokazatelja. Umjetna inteligencija omogućuje učenje robusnih, interpretabilnih i individualiziranih odnosa između tih varijabli i funkcionalnih ishoda, što gradi dvosmjernu most između znanstvene

analize i primjene u rehabilitaciji i sportu. Projekt će tijekom provedbe dati znanstveni, tehnološki i društveni doprinos.

Projekt je sufinanciran u sklopu programa potpora za kolaborativna znanstvena istraživanja, čime je još jednom potvrđena važnost ulaganja u istraživanje i razvoj (R&D) kao pokretača održivoga gospodarskoga rasta. Ukupni prihvatljivi projektni troškovi iznose 880.868,84 eura, od čega EU dodjeljuje bespovratna sredstva u iznosu od 810.169,66 eura.

„Ovaj projekt predstavlja važan iskorak za Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet jer povezuje rehabilitacijske znanosti, kineziologiju i umjetnu inteligenciju u području koje ima velik potencijal za unaprjeđenje kvalitete života osoba s motoričkim teškoćama. Posebno nas veseli što ERF predvodi interdisciplinarni konzorcij koji okuplja akademsku zajednicu i gospodarstvo te stvara temelje za razvoj inovativnih digitalnih rješenja primjenjivih u rehabilitaciji, sportu i zdravstvenoj skrbi. Projekt dodatno jača istraživačke kapacitete Fakulteta, međunarodnu prepoznatljivost naših istraživača te otvara nove mogućnosti za uključivanje mladih znanstvenika u vrhunska istraživanja. Ovim projektom ERF potvrđuje da budućnost rehabilitacije nije samo u razumijevanju ljudskog pokreta, nego i u razvoju tehnologija koje to znanje pretvaraju u konkretna rješenja za ljude.“, rekao je izv. prof. dr. sc. Ante Bilić Prčić, dekan Edukacijsko-rehabilitacijskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

izv. prof. dr. sc. **Ante Bilić Prčić**, dekan Edukacijsko-rehabilitacijskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

tacijskoga fakulteta (ERF) Sveučilišta u Zagrebu.

Voditeljica projekta na ERF-u doc. dr. sc. Ana Katusić dodala je: „Ovaj projekt polazi od jednostavne, ali iznimno važne spoznaje; ne postoji jedan optimalan obrazac pokreta koji vrijedi za sve ljude. Korištenjem umjetne inteligencije želimo razviti modele koji će prepoznati individualne karakteristike svakog pojedinca te omogućiti preciznije, učinkovitije i sigurnije pristupe rehabilitaciji, sportu i tjelesnoj aktivnosti. Posebnu vrijednost projekta vidimo u njegovoj interdisciplinarnosti. Spajanjem rehabilitacijskih znanosti, kineziologije i naprednih digitalnih tehnologija stvaramo temelje za nove analize koji će stručnjacima pružiti kvalitetniju podršku u donošenju odluka, a korisnicima omogućiti personaliziranije intervencije i bolje ishode. Vjerujemo da će rezultati projekta imati značajan znanstveni doprinos, ali i konkretan učinak na svakodnevni život osoba koje se rehabilitiraju, sportaša, rekreativaca i svih onih kojima je očuvanje i unaprjeđenje funkcionalnog kretanja važno za kvalitetu života.“

Dekan Kineziološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu izv. prof. dr. sc. **Tomislav Rupčić** rekao je: „Ovaj projekt predstavlja izvrstan primjer kako suradnja akademske zajednice i gospodarstva može rezultirati inovacijama koje imaju stvaran društveni učinak. Povezivanjem ekspertize Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta,

izv. prof. dr. sc. **Tomislav Rupčić**, dekan Kineziološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Kineziološkog fakulteta i tvrtke CITUS stvaramo jedinstvenu platformu za razvoj novih znanja i tehnologija u području rehabilitacije, sporta i zdravlja. Za Kineziološki fakultet ovaj projekt predstavlja važan korak u daljnjem jačanju istraživačkih kapaciteta i razvoju interdisciplinarnih rješenja temeljenih na umjetnoj inteligenciji. Vjerujemo da će rezultati projekta doprinijeti kvalitetnijoj znanstvenoj i stručnoj praksi te otvoriti nove mogućnosti međunarodne suradnje i transfera znanja prema društvu i gospodarstvu.“

„Uloga Kineziološkog fakulteta u ovom projektu usmjerena je na znanstvenu validaciju i analizu obrazaca ljudskog kretanja u sportskom okruženju. Kroz našu ekspertizu u biomehanici, motoričkoj kontroli i analizi sportske izvedbe osigurati ćemo kvalitetne podatke i znanstvene temelje za razvoj naprednih modela umjetne inteligencije. Posebno nas veseli što će projekt omogućiti zapošljavanje mladog istraživača – doktoranda na Kineziološkom fakultetu, čime dodatno ulažemo u razvoj budućih stručnjaka i znanstvenika. Vjerujemo da će rezultati projekta pridonijeti stvaranju novih standarda u personaliziranoj analizi pokreta te unaprijediti primjenu umjetne inteligencije u sportu, rehabilitaciji i očuvanju zdravlja općenito.“, rekao je doc. dr. sc. Darko Katović, voditelj projekta u ime Sveučilišta u Zagrebu Kineziološkoga fakulteta.

„Izuzetno nas veseli sudjelovati u ovom projektu i dati svoj doprinos u onom što nabolje radimo, a to su razvoj naprednih digitalnih rješenja temeljenih na umjetnoj inteligenciji, obradi podataka, računalnom vidu, tehnološkoj izvrsnosti te stvaranju inovativnih rješenja. Ovo nije prvi put da sudjelujemo kao partner akademskoj zajednici i svaki put do sada imali smo izvrsne rezultate. Ovaj projekt predstavlja sinergiju vrhunske znanosti i tržišnog iskustva. Naš cilj nije samo provesti teoretska istraživanja, već stvoriti konkretnu, opipljivu vrijednost koja će domaćem gospodarstvu osigurati globalnu konkurentnost“, rekla je Brigita Prole, voditeljica projekta u tvrtki CITUS. ///

Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorovi i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije. Ni Europska unija ni Europska komisija ne mogu se smatrati odgovornima za njih.

OSAM DESETLJEĆA PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKOGA FAKULTETA
SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Kontinuitet znanja, odgovornosti i predanosti

Najsvečaniji dio obilježavanja 80. rođendana PMF-a bila je dodjela nagrada i zahvalnica najuspješnijim studentima, profesorima i umirovljenim djelatnicima. Dodijeljene su i nagrade BRDO, koje tradicionalno svi studenti dodjeljuju najboljim profesorima i asistentima

PIŠE I SNIMIO: Branko Nađ

Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu obilježava 80 godina postojanja, podsjećajući na tradiciju koja seže do 19. stoljeća, ali i na ulogu koju danas ima kao jedna od ključnih znanstvenih i obrazovnih institucija u Hrvatskoj.

Svečanom sjednicom u povodu 80 godina PMF-a obilježena je obljetnica institucije koja je tijekom osam desetljeća izrasla u središnje mjesto hrvatskih prirodnih znanosti i matematike. Program je započeo hrvatskom himnom, koju su izveli studenti Odsjeka za pjevanje Muzičke akademije u Zagrebu, a središnja poruka obilježavanja sažeta je u naslovu: PMF – jučer, danas, sutra.

Povijest PMF-a počinje znatno prije njegova formalnog osnutka. Još 21. travnja 1876. na Prirodoslovno-matematičkom odjelu tadašnjega Mudroslovnoga fakulteta započela je nastava iz prirodoslovnih i matematičkih predmeta predavanjima profesora Gjura Pilara. Današnji PMF osnovan je 8. lipnja 1946. uredbom Vlade NR Hrvatske, izdavanjem katedri iz tadašnjega Filozofskoga fakulteta. Prvi dekan bio je Fran Tućan, hrvatski mineralog i petrograf.

„Kada govorimo o 80 godina PMF-a, ne govorimo samo o obljetnici jedne ustanove. Govorimo o kontinuitetu znanja, odgovornosti i predanosti generacija nastavnika, istraživača, studenata i djelatnika koji su oblikovali znanstveni prostor Hrvatske”, istaknula je dekanica PMF-a prof. dr. sc. Ivančica Ternjej.

OSAM OBJEKATA NA ČETIRIMA LOKACIJAMA

Danas se PMF predstavlja kao vodeća znanstvena i akademska institucija u Hrvatskoj u području prirodnih znanosti i matematike. Organizacijski ga čini sedam odsjeka: Biološki, Fizički, Geofizički, Geografski, Geološki, Kemijski i Matematički, uz 28 zavoda, Botanički vrt i Seizmološku službu. Fakultet djeluje u osam objekata na četirima lokacijama u Zagrebu, a važan dio njegove djelatnosti odvija se i izvan glavnoga grada – na postajama i opservatorijima u Vrlici, Lonjskom polju, Bakru, na Hvaru, Puntijarki, Moslavačkoj gori i Lastovu.

Posebno mjesto u identitetu Fakulteta ima Botanički vrt, prostor od 4,5 hektara

Govor rektora Lakušića

Dekanica Ivančica Ternjej s prodekanima PMF-a

Pjevački zbor PMF-a

Izvjeshće o radu dekanice Ternjej

Dodjela nagrada i zahvalnica

s oko pet tisuća biljnih svojta. Vrt godišnje, uz stručnu pratnju, posjeti više od 200 organiziranih skupina učenika i studenata iz cijele Hrvatske.

„Naš fakultet nije zatvoren prostor laboratorija i predavaonica. PMF je prisutan u školama, u Botaničkom vrtu, u seizmološkim postajama, u opservatorijima, u gospodarstvu i u međunarodnim istraživačkim mrežama. Upravo je ta širina jedna od naših najvećih snaga”, naglasila je dekanica Ternjej.

Brojke potvrđuju razmjere sustava. PMF zapošljava 794 djelatnika, od kojih je 300 nastavnika u znanstveno-nastavnim zvanjima. U akademskoj godini 2024./2025. na Fakultetu je studiralo 3726 studenata na prijediplomskim, diplomskim, integriranim, doktorskim i specijalističkim studijima. Studentima je na raspolaganju 13 prijediplomskih, 19 diplomskih, dva integrirana, sedam doktorskih i jedan poslijediplomski specijalistički program.

Među čestitarima povodom proslave Dana PMF-a bio je i rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Stjepan Lakušić. Istaknuo je kako je ova velika obljetnica prilika da odamo priznanje svim djelatnicima koji su ovaj fakultet učinili velikim. Riječ je o ljudima koji su imali viziju, znanje i hrabrost razvijati područja kojima se bave do razine prepoznatljive ne samo unutar Sveučilišta u Zagrebu nego i u europskoj i široj međunarodnoj znanstvenoj zajednici.

Prema njegovim riječima, danas više gotovo i nema područja suvremenog života koje se može razvijati isključivo unutar jedne znanstvene grane ili jedne discipline. Pred nama je vrijeme u kojem moramo učiti zajednički djelovati, razvijati interdisciplinarnost i povezivati znanja: „Takav pristup ponekad donosi izazove, ali uz suradnju, međusobno razumijevanje i jasnu komunikaciju, rezultati mogu biti snažniji, vidljiviji i korisniji za društvo u kojem živimo i radimo. Zato je PMF iznimno važan za Sveučilište u Zagrebu. On je mjesto stvaranja i prijenosa znanja, mjesto znanstvenih rezultata, međunarodnih projekata, suradnje s gospodarstvom i društvenom zajednicom, ali prije svega mjesto na kojem se znanje prenosi studentima. A studenti su u središtu našeg sveučilišnog djelovanja.”

ZNANSTVENI RAD I SURADNJA S GOSPODARSTVOM

Znanstveni rad jedan je od stupova fakulteta. PMF sudjeluje u desetcima projekata koji se financiraju iz međunarodnih izvora, uključujući programe *Horizon 2020*, *Horizon Europe*, *LIFE*, *INTERREG*, *ESA* i druge, kao i u velikom broju projekata iz nacionalnih i europskih strukturalnih izvora. Među istaknutim projektima nalaze se *ERC Aneuploidy*, *CeNIKS*, *CluK*, *CRONOS*, *CROSSNET*, *PROSPER* i *PROSPER BRIDGE*.

PMF razvija i snažnu suradnju s gospodarstvom i javnim sektorom, zaključila je dekanica PMF-a te navela 337 stručnih projekata s javnim i realnim sektorom, dok je Gospodarski savjet PMF-a zamišljen kao most između Fakulteta i gospodarskih subjekata na nacionalnoj, regionalnoj i globalnoj razini. Jednako je važna i suradnja sa školama: nastavnici PMF-a sudjeluju u stručnom usavršavanju učitelja i nastavnika, pripremama učenika za međunarodna natjecanja te programima kojima se PMF približava gimnazijama i srednjim školama.

„Potres i pandemija pokazali su koliko je sustav ranjiv, ali i koliko je zajednica PMF-a otporna. Iz tih kriza izašli smo svjesniji važnosti infrastrukture, digitalnih kompetencija, solidarnosti i povjerenja u znanost”, zaključila je u svojem izvješću o radu dekanica Ternjej.

Glazbeni program pripao je studentima pjevanja Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu, koji su svojim nastupima izmamilu dugotrajan pljesak svih okupljenih. Najsvečaniji dio obilježavanja 80. rođendana PMF-a bila je dodjela nagrada i zahvalnica najuspješnijim studentima, profesorima i umirovljenim djelatnicima. Dodijeljene su i nagrade BRDO, koje tradicionalno svi studenti Prirodoslovno-matematičkoga fakulteta dodjeljuju najboljim profesorima i asistentima. ///

Gordan Kolak, predsjednik Uprave Končar grupe, proglašen Vizionarom godine

Projekt *Vizionar godine* pokrenuo je tportal prije četiri godine radi isticanja i poticanja pojedinaca u našem društvu koji svojim djelovanjem i uspjesima stvaraju nove prilike za sve. Titulu krovnog Vizionara godine ove je godine ponio **Gordan Kolak**, predsjednik Uprave Končar grupe, za transformaciju tvrtke prema središnjoj domaćoj inženjerskoj tvrtki koja cijelom sektoru otvara vrata međunarodnoga tržišta

PIŠE: Ana Konta

FOTO: tportal.hr/ Bojan Zibar

Gordan Kolak, predsjednik Uprave Končar grupe, proglašen je krovnim Vizionarom godine na konferenciji *Vizionar godine*, koja se održala u organizaciji tportala, jednog od vodećih news portala u Hrvatskoj. Kolak je nagradu primio za transformaciju tvrtke prema središnjoj domaćoj inženjerskoj tvrtki koja cijelom sektoru otvara vrata međunarodnoga tržišta. Konferencija *Vizionar godine* okupila je uzvanike iz svih područja hrvatskoga poslovnog i društvenog života. Svečanosti dodjele nagrada nazočio je potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar financija **Tomislav Čorić** kao izaslanik predsjednika Vlade RH te drugi ugledni gosti.

Za Sveučilište u Zagrebu uspjeh Gordana Kolaka, kao člana **Gospodarskoga savjeta Sveučilišta u Zagrebu**, ima dodatnu vrijednost jer on svojim znanjem, iskustvom i osobnim angažmanom pridonosi jačanju akademske zajednice i gospodarstva. U povodu proglašenja za krovnog Vizionara godine čestitku mu je uputio rektor Sveučilišta u Zagrebu **prof. dr. sc. Stjepan Lakušić**.

„POTAKNIMO MLADE DA STVARAJU I INOVIRAJU”

Uz glavnu titulu Vizionara godine, **Gordan Kolak** osvojio je i priznanje Vizionara godine u kategoriji gospodarstvo.

„Zahvaljujem tportalu i Hrvatskom Telekomu koji njeguju pozitivu te slave pozitivne iskorake u društvu, gospodarstvu, kulturi, sportu i tehnologiji. Jer teško je u društvu slušati o negativima, o žalopojkama i biti stalno dio nečega što nastoji umanjiti sve iskorake koje svaki pojedinac poduzetnik radi i može napraviti. Tako ne možemo potaknuti mlade da stvaraju i inoviraju. Naše društvo je iznimno pozitivno te ima dobre i kvalitetne ljude koji mogu mijenjati svijet. No, moramo biti iskreni, pogledati sami sebe i reći da nismo ni mi uvijek ti koji pokreću promjene, jer češće vjerujemo da su sve stvari oko nas crne. Ako budemo radili na tome da širimo pozitivu, da onoga do sebe potaknemo da razmišlja drugačije i napravi iskorak, bit će bolje društvu i novim generacijama. Zato širimo pozitivu i slavimo uspjehe svakog malog čovjeka u ovoj maloj zemlji”, poručio je Gordan Kolak.

DODIJELJENE NAGRADE U PET KATEGORIJA

Projekt *Vizionar godine* pokrenut je prije četiri godine radi isticanja i poticanja pojedinaca u našem društvu, koji svojim djelovanjem i uspjesima stvaraju nove prilike za sve. Konferencija je vrhunac projekta koji, uz krovnog Vizionara godine, odabire vizionare u pet kategorija: gospodarstvo, tehnologija, društvo, kultura i sport. U izboru po troje finalista u svakoj od kategorija sudjelovalo je 100 analitičara, suradnika i urednika tportala, a finalni izbor vizionara pripao je ocjenjivačkom sudu, sastavljenom od 11 istaknutih predstavnika domaćeg biznisa i društva. U kategoriji tehnologija Vizionari godine su **Nikola Kapraljević** i **Tomislav Car**, osnivači tvrtki Infinum i Productive, koji su iz Hrvatske razvili međunarodno konkurentne tehnološke tvrtke. U kategoriji društvo Vizionar

godine je riječki nadbiskup i metropolit **Mate Uzinić**, koji se tijekom 2025. godine posebno istaknuo kao glas dijaloga, uključivosti i smirivanja društvenih tenzija. Vizionar godine u kategoriji kultura je **Igor Bezinović**, redatelj filma *Fiume o morte!*, koji je u 2025. osvojio glavnu nagradu na festivalu u Rotterdamu te godinu zaokružio europskim Oscarom, nagradom EFA-e. Vizionar godine u kategoriji sport je **Deni Černi**, paraatletičar koji je na posljednjih pet velikih natjecanja osvojio medalju, uključujući i zlato na Svjetskom prvenstvu, nakon čega je proglašen najboljim hrvatskim parasportašem u 2025. godini.

VIZIJE KOJE MIJENJAJU HRVATSKU

”Vizionar godine nije samo odavanje priznanja onima koji, svatko u svojem području, svojim stvaranjem sebi i svima oko sebe otvaraju nove prilike, nego projekt koji živi tijekom čitave godine na način da okuplja ljude i ideje koje mijenjaju naše društvo na bolje, inspiriraju nas i potiču da budemo bolji. To potvrđuju svi naši dosadašnji laureati i nominirani. Ponosni smo na to što kao medij čiji je moto »mjerilo za bitno« ističemo takve pojedince i što imamo tako uvaženi žiri koji ih bira”, izjavila je **Dijana Suton**, glavna urednica tportala.

FINALISTI ZA VIZIONARE GODINE
PO KATEGORIJAMA:

GOSPODARSTVO

→ GORDAN KOLAK, predsjednik Uprave Končar grupe

→ VJEKOSLAV MAJETIĆ, osnivač DOK-ING-a

→ MARKO PIPUNIĆ, osnivač i predsjednik Uprave Žito grupe

TEHNOLOGIJA

→ IVAN BURAZIN, osnivač i CEO Daytone

→ TOMISLAV CAR i NIKOLA KAPRALJEVIĆ, tehnološki poduzetnici, osnivači i glavni izvršni direktori Productivea i Infinuma

→ KRISTIAN KAMBER i ANTE GOJSALIĆ, osnivači SPLX AI

DRUŠTVO

→ ĐORDANA BARBARIĆ, osnivačica udruge MoSt

→ MARKO ŠESTAN i KARIN DOOLAN, domaći znanstvenici, dobitnici prestižnih projekata Europskoga istraživačkog vijeća

→ nadbiskup MATE UZINIĆ, riječki nadbiskup i metropolit

KULTURA

→ IGOR BEZINOVIĆ, redatelj filma Fiume o morte!

→ IVANA BODROŽIĆ, književnica, dobitnica EBRD-ove nagrade

→ IVA HRASTE SOČO, intendantica Hrvatskoga narodnoga kazališta u Zagrebu

SPORT

→ DENI ČERNI, hrvatski paraatletičar

→ ZRINKA LJUTIĆ, hrvatska skijašica

→ HRVATSKA RUKOMETNA REPREZENTACIJA I DAGUR SIGURDSSON (zajednička nominacija)

Središnji dio konferencije bila je panel-rasprava *Vizije koje mijenjaju Hrvatsku*, a sudionici su bili **Mate Rimac**, osnivač i predsjednik Rimac Grupe i CEO Bugatti Rimac, **Boris Vujčić**, guverner Hrvatske narodne banke i potvrđeni potpredsjednik Europske središnje banke, **Nataša Rapaić**, predsjednica Uprave Hrvatskoga Telekomu, **Zrinka Cvitešić**, međunarodno priznata glumica, te **Boris Jokić**, rav-

natelj Instituta za društvena istraživanja. Tijekom nadahnjujućega razgovora podijelili su svoja razmišljanja o sve važnijoj ulozi vizionara u današnjem sve turbulentnijem svijetu te su potvrdili da je danas, unatoč svim okolnostima, itekako moguće iz Hrvatske napraviti međunarodni iskorak i zamijećenu karijeru.

VIZIONARE GODINE ODABRAO JE
STRUČNI OCJENJIVAČKI SUD U SASTAVU:

→ Zrinka Cvitešić, hrvatska glumica

→ Martina Dalić, predsjednica Uprave Podravke

→ Ivana Gažić, predsjednica Uprave Zagrebačke burze

→ Boris Jokić, ravnatelj Instituta za društvena istraživanja u Zagrebu

→ Josip Paladino, neurokirurg

→ Boško Picula, politolog, filmski kritičar

→ Nataša Rapaić, predsjednica Uprave Hrvatskoga Telekomu

→ Damir Sabol, jedan od najuspješnijih tehnoloških poduzetnika u Hrvatskoj

→ Christoph Schoefboeck, predsjednik Uprave Erste banke

→ Nebojša Slijepčević, filmski redatelj i lanjski dobitnik krovne nagrade Vizionar godine

→ Irena Weber, glavna direktorica Hrvatske udruge poslodavaca

Kibernetička otpornost više nije izbor nego nužnost

Na konferenciji *Kibernetička sigurnost: Čovjek u središtu* stručnjaci su upozorili na sve sofisticiranije kibernetičke napade, potrebu za ulaganjem u sigurnosnu kulturu te važnost prijave incidenta u slučaju digitalnoga napada i prijetnji

PIŠE: Ana Konta
FOTO: Leon Ginder

Treća nacionalna konferencija *Kibernetička sigurnost: Čovjek u središtu* okupila je u hotelu The Westin više od 350 sudionika iz javnog, privatnog i akademskog sektora. Među njima su bili stručnjaci i predstavnici relevantnih hrvatskih i europskih institucija koji su govorili o implementaciji zakonodavnog okvira, raspravljali o izazovima i tehničkim aspektima kibernetičke sigurnosti, unaprjeđenju znanja i vještina u ovom području te mogućnostima financiranja projekata. CARNET-ovo Nacionalno koordinacijsko središte za industriju, tehnologiju i istraživanja u području kibernetičke sigurnosti (NKS) bilo je organizator konferencije, a pokrovitelji su bili Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih, Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije te Hrvatska gospodarska komora.

Konferenciju *Kibernetička sigurnost: Čovjek u središtu* otvorio je **Hrvoje Puljiz**, ravnatelj CARNET-a.

„Napadi su sve kompleksniji, tehnologije se razvijaju i u tom kontekstu i mi se moramo razvijati. Iznimno nam je bitno što smo u svoje poslovanje integrirali akademsku zajednicu, s kojom surađujemo jer su upravo oni ti koji kroz programe formalnog i cjeloživotnog obrazovanja te stručnog usavršavanja obrazuju mladi kadar”, rekao je ravnatelj Puljiz.

Kibernetička sigurnost danas je ključna za tvrtke i javne službe zbog zaštite podataka, poslovanja i pojedinaca od sve češćih digitalnih prijetnji, financijskih gubitaka i prekida rada sustava. Kibernetička otpornost također je važna jer organizacijama omogućuje da i u slučaju napada nastave pružati usluge, brzo se oporave i očuvaju povjerenje korisnika i javnosti. U tom kontekstu **Zakon o kibernetičkoj sigurnosti** jasno postavlja obvezu upravljanja kibernetičkim sigurnosnim rizicima.

Vlatka Marčan, pomoćnica ravnatelja CARNET-a i voditeljica NKS-a

Hrvoje Puljiz, ravnatelj CARNET-a

PROCJENA PRIJETNJI I PRIJAVA INCIDENATA

Upravljanje rizicima podrazumijeva kontinuiranu procjenu prijetnji, uspostavu sigurnosnih politika i procedura, provedbu tehničkih i organizacijskih mjera te njihovo stalno unaprjeđivanje. **Prijava incidenata** putem platforme PiXi organizacijama pomaže da pravodobno obavijeste mjerodavne službe o digitalnom napadu i prijetnji.

„Zrelost sustava ne mjeri se time je li se incident dogodio, nego načinom na koji se na njega odgovorilo. Zakonom je propisano da ključni i važni subjekti prijavljuju značajne incidente nadležnim CSIRT tijelima, a cilj toga nije stvaranje dodatnog opterećenja nego jačanje zajedničke otpornosti. Zato želim pozvati sve obveznike Zakona da sustavno ulažu u upravljanje rizicima, razvijaju sigurnosnu kulturu unutar svojih organizacija i koriste dostupne mehanizme suradnje i prijave incidenata”, istaknuo je Hrvoje Puljiz, ravnatelj CARNET-a.

ULAGANJE U KIBERNETIČKU SIGURNOST

Sigurnost ne ovisi samo o tehnologiji, alatima i sustavima, nego prije svega o ljudima – o znanju, odgovornosti, procjeni i spremnosti na djelovanje. Stoga je CARNET-ov NKS razvio **edukacijski plan** koji obuhvaća temeljne edukaci-

je iz područja kibernetičke sigurnosti, a koje će biti besplatne i dostupne svima u nadolazećem razdoblju.

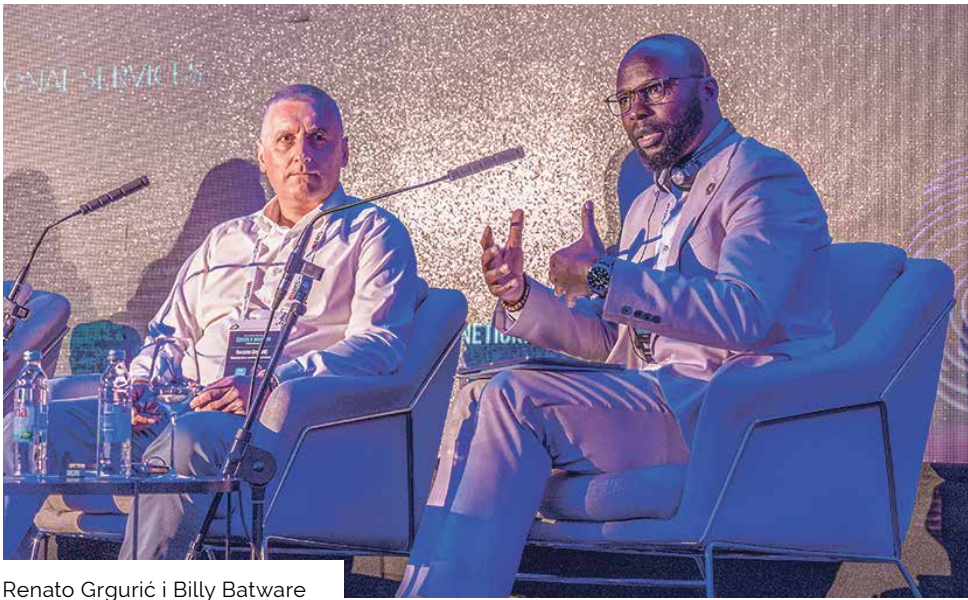
„Ulaganje u kibernetičku sigurnost iznimno je važno, što pokazuje i velik interes poduzetnika kroz NKS-ov Poziv za unaprjeđenje kibernetičke sigurnosti mikro, malih i srednjih poduzeća (MSP). Projekte je prijavilo čak 188 tvrtki, a za financiranje je odabrano njih više od 130. Na predviđeni iznos od 1,97 milijuna eura osigurali smo još oko milijun eura kako bismo, u konačnici, s ukupno 2,9 milijuna eura financirali što više projekata. Sljedeće godine planiramo novu dodjelu bespovratnih sredstava za unaprjeđenje kibernetičke sigurnosti”, najavila je **Vlatka Marčan**, pomoćnica ravnatelja CARNET-a i voditeljica NKS-a.

DIGITALNE PRIJEVARE UZ POMOĆ UI-JA

U panel-raspravi pod nazivom **Čovjek u središtu: Najslabija karika ili ključ otpornosti?**, koju je moderirala Vlatka Marčan, sudjelovali su **Billy Batware** (Ured Ujedinjenih naroda za drogu i kriminal), **Renato Grgurić** (Ministarstvo unutarnjih poslova), **Aleksandra Mudrinić Ribić** (pomoćnica ravnatelja CARNET-a za razvoj i primjenu tehnologija i inovacija u obrazovanju) i **Tomislav Vazdar** (Riskoria Advising & Professional Services d. o. o.). Sudionici su govorili o izazovima s kojima se susreću privatna poduzeća i javne službe, o prijevarama koje za posljedicu imaju financijsku štetu, o lažnom predstavljanju i digitalnim prijevarama pomoću umjetne inteligencije te o granicama privatnoga i poslovnoga života.

Panel *Čovjek u središtu: Najslabija karika ili ključ otpornosti?*

Renato Grgurić i Billy Batware

Tomislav Vazdar, Aleksandra Mudrinić Ribić i Renato Grgurić

noga digitalnog života. Danas smo svjedoci kako lažno predstavljanje i digitalne prijevare postaju sve uvjerljivije, i u svijetu rastu više od 50 posto godišnje, a kao posljedicu stvaraju golemu financijsku štetu napadnutom subjektu.

O zakonodavnom okviru kibernetičke sigurnosti i novoj regulatornoj inicijativi Europske unije te o njihovu utjecaju na nacionalno zakonodavstvo govorio je **Aleksandar Klaić**, predstavnik Nacionalnoga centra za kibernetičku sigurnost (NCSC-HR).

Stručnjak iz Nacionalnoga CERT-a **Jakov Kiš** u svojem je izlaganju istaknuo važnost prijavljivanja kibernetičkih incidenata obveznika Zakona o kibernetičkoj sigurnosti **putem platforme PiXi**.

Predavanje *Revizije kibernetičke sigurnosti – put do provedbe*, koje su održali **Domagoj Javorović** iz Zavoda za sigurnost informacijskih sustava (ZSIS) i **Natalija Parlov Una** iz tvrtke APICURA CERT d. o. o., obuhvatilo je uvjete certificiranja pružatelja revizijskih usluga te prikaz važnosti standardiziranoga i neovisnoga pristupa reviziji.

SIGURNOSNA RJEŠENJA KAO PREDNOST TVRTKE

Drugi panel *Od zakona do prakse: Kako stvarno implementirati kibernetičku sigurnost?* otvorio je raspravu o iskustvima i izazovima s kojima se pojedine organizacije susreću u procesu implementacije kibernetičke sigurnosti. Sudionici panela su bili **Vesna Gašpar** (HAKOM), **Mladen Koturović** (Jadrolinija), **Saša Jušić**

(INFIGO IS d. o. o.) i **Ana Pernić** (Aura Proizvodi d. o. o.), a moderatorica je bila **Martina Dragičević** iz HUP ICT-a.

U nastavku programa, **Augustin Anić** (Combis d. o. o.) predstavio je kibernetičke trendove u Republici Hrvatskoj te objasnio kako hakerske skupine pretvaraju preventivna sigurnosna rješenja u svoju prednost. Upozorio je o sve većem broju napadu u RH, u kojima su tvrtke pretrpjele velike štete, od toga da su im sustavi bili nepovratno uništeni do velikih financijskih gubitaka.

Kruno Jurlina (ATO Inženjering d. o. o.) prikazao je implementaciju aktivne kibernetičke zaštite u kritičnoj infrastrukturi na primjeru Vodovoda grada Vukovara d. o. o., a **Ivan Kovačević** (CyberArrange Security Solutions d. o. o.) dao je pregled istraživanja o automa-

tizaciji izrade treninga i vježbi za sigurnosne stručnjake uz ogledne primjere. **Zoran Kežman** (Span d. d.) predstavio je besplatnu edukaciju o kibernetičkoj sigurnosti za mikro, mala i srednja poduzeća, a **Tomislav Dominković** sa Sveučilišta Algebra Bernays predstavio je njihove projekte za razvoj znanja, vještina i edukacijskih mogućnosti u području kibernetičke sigurnosti.

U zadnjem tematskom bloku razgovaralo se o mogućnostima financiranja, gdje je **Polyvios Hadjiyangou** iz ECCC-a dao praktične smjernice i naučene lekcije za pripremu projektnih prijedloga u okviru programa *Digitalna Europa*, uključujući pregled procesa prijave, evaluacijskih kriterija i najčešćih slabosti te preporuke za poboljšanje kvalitete, usklađenosti i konkurentnosti projektnih prijava. **Karlo Vugrinec** (NKS)

fokusirao se na radni program za razdoblje 2025. – 2027. te očekivane pozive za financiranje projekata usmjerenih na jačanje europskih kapaciteta u području kibernetičke sigurnosti.

Ana Knežević iz Agencije za mobilnost i programe Europske unije (AMPEU) predstavila je natječeaje za financiranje u okviru programa *Obzor Europa* namijenjene širokom krugu dionika, uključujući akademsku zajednicu, javni sektor, poduzeća i IT stručnjake zainteresirane za razvoj i primjenu inovativnih sigurnosnih rješenja na europskoj razini.

Partneri konferencije su **Europski stručni centar u području kibernetičke sigurnosti** (ECCC), **Hrvatska udruga poslodavaca** (HUP) i **Hrvatski institut za kibernetičku sigurnost** (HIKS). ///

Panel Kako stvarno implementirati kibernetičku sigurnost?

Ana Pernić i Saša Jušić

Ivan Kovačević

Augustin Anić

OD ISTRAŽIVANJA DO MEDICINSKE INOVACIJE:

Na FSB-u predstavljeni projekti medicinske robotike

Andromeda i Pronobis

Događaj je okupio stručnjake iz medicine, robotike i industrije radi jačanja transfera tehnologije u kliničku praksu

PIŠE: Sveučilište u Zagrebu Fakultet strojarstva i brodogradnje
FOTO: PIXSELL/FSB SUZG

Skup pod nazivom *Od istraživanja do medicinske inovacije: transfer tehnologije* okupio je stručnjake iz robotike, medicine i inovacijske zajednice, a otvorili su ga dekan FSB-a prof. dr. sc. Zdenko Tonković i direktorica Centra za transfer tehnologije dr. sc. Tamara Aleksandrov Fabijanić, istaknuvši važnost interdisciplinarnе suradnje inženjerstva i medicine kao preduvjeta za uspješan transfer tehnologije iz akademskoga u klinički i industrijski kontekst.

„Ovaj skup pokazuje kako se na FSB-u znanje iz robotike i umjetne inteligencije pretvara u konkretne inovacije, od laboratorija do stvarne primjene. Projekti *Pronobis* i *Andromeda* nastaju u partnerstvu akademske zajednice, industrije i liječnika te potvrđuju koliko interdisciplinarna suradnja medicine i tehnike može ubrzati transfer tehnologije u praksu. Takav pristup donosi mjerljivu korist pacijentima i zdravstvenom sustavu, a istodobno potiče razvoj domaće industrije medicinskih tehnologija”, istaknuo je u uvodnom obraćanju akademik Bojan Jerbić.

Projekt *Pronobis* donosi novi pristup urološkoj dijagnostici robotski asistiranom sustavom za biopsiju prostate koji kombinira robotiku, strojno učenje i 3D navigaciju u stvarnom vremenu. Rezultat je preciznije uzorkovanje tkiva, manja invazivnost zahvata i manji utjecaj individualne vještine operatera na ishod dijagnostike.

Projekt *Andromeda* usmjeren je na neurokirurgiju te razvija autonomni robotski sustav za bušenje kostiju koji se kontinuirano prilagođava uvjetima zahvata u stvarnom vremenu. Integracijom naprednih senzora i algoritama umjetne inteligencije sustav smanjuje rizik od komplikacija prouzročenih ljudskim faktorom ili umorom operatera, podižući razinu sigurnosti pacijenata.

Oba projekta razvijaju se u partnerstvu Fakulteta strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu, odnosno njegova Regionalnoga centra izvrsnosti za robotske tehnologije – CRTA, i tvrtke RONNA Medical, hrvatske visokotehnološke tvrtke specijalizirane za razvoj medicinskih robotskih sustava. Istraživačko-razvojne aktivnosti temelje se na

akademskoj ekspertizi FSB-a i CRTA-e u području robotike, umjetne inteligencije, senzorike, naprednog upravljanja i medicinske tehnologije, koja se povezuje s industrijskim iskustvom RONNA Medicala u razvoju, integraciji i primjeni robotskih sustava u medicinskom okruženju. *Pronobis* se razvija u suradnji s liječnicima Kliničkoga bolničkoga centra Zagreb, a Medicinski fakultet Sve-

učilišta u Zagrebu uključen je kao partner, čime se osigurava snažna klinička i znanstvena podloga za razvoj, validaciju i buduću primjenu tehnologije. *Andromeda* se provodi u suradnji s liječnicima Kliničke bolnice Dubrava, što omogućuje usmjeravanje razvoja prema stvarnim potrebama neurokirurške prakse. Projekti su sufinancirani sredstvima Europske unije kroz Nacionalni plan oporavka i otpornosti (NPOO), u skladu s europskim politikama poticanja inovacija i suradnje akademske zajednice, zdravstvenog sustava i industrije.

Uz prezentacije, sudionici su imali priliku pogledati laboratorijske demonstracije u prostorima CRTA-e. Izravan uvid u rad robotskih sustava istraživačima, kliničarima i predstavnicima industrije omogućio je razmjenu znanja ključnu za daljnju komercijalizaciju i kliničku primjenu razvijenih tehnologija. „Ovakvi projekti imaju za cilj unaprjeđenje dijagnostike i liječenja bolesnika te dokazuju da naši stručnjaci, kroz suradnju FSB-a i MEF-a Sveučilišta u Zagrebu, uspješno prate svjetske trendove i razvijaju inovativna rješenja za važne medicinske izazove”, napomenuo je prof. Hudolin, dr. med. ///

Odgovorno gospodarenje i pozitivan održivi razvoj šuma u Republici Hrvatskoj

Na Fakultetu šumarstva i drvne tehnologije Sveučilišta u Zagrebu u utorak 9. lipnja predstavljeni su rezultati Druge nacionalne inventure šumskih resursa Republike Hrvatske kao sustavno periodično sveobuhvatno prikupljanje podataka o stanju hrvatskih šuma. Nacionalna inventura provodi se metodom uzorkovanja na velikom broju trajnih ploha (6366) raspoređenih po cijeloj zemlji, na kojima se procjenjuje i mjeri 130 relevantnih kvantitativnih i kvalitativnih atributa šuma

PIŠE: Akademski list
SNIMIO: Leon Ginder

Nacionalna inventura šuma provodi se kako bi se dobile cjelovite informacije o šumskim resursima i stanju šuma za područja šumarske politike i operative, kao i za ostala područja vezana za šume poput ekologije, lovstva, zaštite okoliša i drvoprerađivačke industrije. Dobivene informacije ujedno se izvještajno dijele prema državnim i međunarodnim institucijama i organizacijama.

Tijekom Prve nacionalne inventure šumskih resursa Republike Hrvatske, koja je započela sredinom 2005., a završena krajem 2009. godine, koristile su se metode koje su se uspješno primjenjivale u drugim europskim državama, uključujući snimke stanja i konzistentne metode. Prof. dr. sc. Jura Čavlović rekao nam je kako je pri pridruživanju Republike Hrvatske Europskoj uniji provedba nacionalne inventure stavljena kao prioritetna zadaća, a rezultati I. inventure potaknuli su međunarodnu suradnju harmoniziranjem metoda, što je rezultiralo s čak osam visokocitiranih radova. Ujedno je I. inventura služila kako bi se pripremio priručnik za II. inventuru. O samim rezultatima I. inventure profesor Čavlović rekao je kako je „stanje i iskorištenost šumskih površina bilo bolje nego što se pretpostavljalo; inventura je pokazala kako je resursa oko 20 % više”.

Javna prezentacija rezultata II. nacionalne inventure hrvatskih šumskih resursa

O samoj provedbi rekao je kako je „riječ o 56 550 ploha mreže 1 x 1 km, gdje se prati struktura svih kategorija. Nakon I. inventure dograđene su neke nove varijable poput uzorkovanja tla, nacionalnoga koeficijenta za postotak ugljika te je uspostavljeno praćenje promjena klase upotrebe šumskih

površina”. Istaknuo je kako je nacionalna inventura međunarodno priznati objektivni pokazatelj. „Prvom nacionalnom inventurom obogatila se stručna i znanstvena javnost, a rezultati su privukli veliki međunarodni interes”, dodao je prof. dr. sc. Jura Čavlović.

Provedba nacionalne inventure regulirana je Zakonom o šumama. U svojoj pripremi, planiranju i provedbi terenskoga rada zasniva se na jedinstvenoj metodologiji *Forest Resources Assessment* (FRA) unutar FAO organizacije kako bi standardizacijom metoda rezultati bili usporedivi s rezultatima inventura drugih država.

prof. dr. sc. Jura Čavlović

mr. sc. Zdenko Bogović

Potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar poljoprivrede, šumarstva i ribarstva David Vlačić

Stručni tim za terenski dio inventure

S javne prezentacije rezultata druge inventure šumskih resursa RH

Predstavljanje rezultata II. nacionalne inventure šumskih resursa RH

Glavna je svrha nacionalnih inventura šuma u RH nadzor održivosti gospodarenja šumama prema nacionalnoj razini te pouzdan i objektivan prikaz stanja i promjena stanja šumskih resursa: površine šuma, sastav i struktura šuma, zdravstveno stanje, količina i struktura drvene zalihe te ekološki, socijalni i gospodarski potencijali šuma.

Šume u Hrvatskoj pokrivaju gotovo polovicu kopnenog dijela. Posebna su im značajka velika raznolikost reljefnih, klimatskih i vegetacijskih obilježja, kao i velika ekološka staništa na tom relativno malom području. Dobiiveni rezultati služe za donošenje strategije razvoja šumarstva, ali i za izrade strategija i smjernica gospodarenja ekosustavima u cjelini.

Od ukupne površine šuma u Hrvatskoj, pod šumom ili šumskim zemljištem je 53 % ili 2,977 milijuna hektara, od čega je 71 % u vlasništvu države. U odnosu na prvu inventuru, prisutan je rast privatnog vlasništva šuma s 21 % na 29 %.

„Privatne šume su pravi potencijal jer se može dobiti još sirovinske baze iz neiskorištenog kapitala privatnih šuma, za što je ključno krenuti u okrupnjivanje posjeda radi gospodarske iskoristivosti”, istaknuo je **mr. sc. Zdenko Bogović**.

S gledišta zaštite prirode i bioraznolikosti, CRONFI II pokazuje stabilnost šumskog ekosustava i pozitivan održivi razvoj.

„Šumska površina nije samo očuvana, već je čak i blago povećana, i to za 54.000 hektara ili 2,6 %. Navedeni pokazatelji govore kako je šumsko tlo u Hrvatskoj još iznimno ušćuvane bioraznolikosti te da se provodi ekstenzivno, a ne intenzivno šumarstvo, koje je određeno odgovornim, stabilnim i ekološki održivim gospodarenjem”, dodao je mr. sc. Zdenko Bogović.

Prema inventuri, najčešće vrste drveća su bukva (34 %), hrast lužnjak (13 %), hrast kitnjak (10 %), obični grab (10 %), jela (6 %), jasen (3 %) i smreka (2 %),

a preostalih 22 % raspoređeno je na 87 vrsta drveća.

„Takav model gospodarenja pravi je primjer kako se postupa u prirodi prisutan je stabilan broj vrsta drveća (94 vrste), ne gubimo šumske površine, pridaje se pažnja bioraznolikosti, u čemu je Republika Hrvatska primjer među članicama Europske unije”, istaknuo je mr. sc. Zdenko Bogović. Iznimno je visok i postotak prirodnosti šuma, čak 97 %, što je rezultat dobrih praksâ i politika na državnoj i europskoj razini.

„Šuma je važno skladište ugljika u Hrvatskoj. Druga inventura potvrdila je stalnu pohranjenost ugljika, a ukupno je u šumama 643 milijuna tona ugljika. Trenutačno je u nadzemnom dijelu živih stabala vezano 197 milijuna tona ugljika. Ugljik, kao dio prirode, morao bi se kao dio prihoda vratiti u šume, a ne samo ostati prihod države”, zaključio je mr. sc. Zdenko Bogović. ///

Impressum

AKADEMSKI LIST

Novine Sveučilišta u Zagrebu

Redakcija:

Tatjana Klarić Beneta
Ana Konta
Branko Nad

Glavni urednik:

dr. sc. Petar Bilobrck

Nakladnik:

Sveučilište u Zagrebu

Za nakladnika:

prof. dr. sc. Stjepan Lakušić,
rektor

Nakladnički savjet:

prof. dr. sc. Tibor Pentek,
predsjednik,
prof. dr. sc. Dubravko Majetić,
prof. dr. sc. Tomislav Josip Mlinarić,
red. prof. art. Jasenka Ostojić

Adresa redakcije:

Trg Republike Hrvatske 14
Telefon: 01 4698 187
akademski@unizg.hr
www.akademski.hr

Tina ZELČIĆ

STUDENTICA KINEZIOLOŠKOGA FAKULTETA
I VRHUNSKA GIMNASTIČARKA

Sport na vrlo jednostavan način pokazuje da ništa što vrijedi ne nastaje preko noći!

RAZGOVARO: Branko Nad
FOTO: Branko Nad i privatna arhiva

Tina Zelčić jedna je od najistaknutijih mladih hrvatskih gimnastičarki i sportašica čiji rezultati sve glasnije odjekuju i izvan domaćih granica. Iza nje su dva velika međunarodna nastupa i dvije srebrne medalje – u Taškentu i Kopru – koje potvrđuju njezinu kvalitetu, kontinuitet i zrelost na gimnastičkoj sceni.

U sportu u kojem odlučuju detalji, mirnoća, snaga i preciznost, Tina iz natjecanja u natjecanje pokazuje da pripada samom vrhu. Njezini posljednji uspjesi nisu došli slučajno, nego su rezultat godina rada, odricanja, discipline i vjere u vlastiti put. Kao mlada sportašica, Tina već sada gradi impresivnu međunarodnu karijeru i postaje jedno od prepoznatljivih lica hrvatske gimnastike. Uz sve sportske obveze, Tina je i uspješna studentica Kineziološkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, čime dodatno potvrđuje svoju predanost, organiziranost i radne navike.

Dvije srebrne medalje osvojene u kratkom razdoblju dodatna su potvrda da se nalazi u odličnoj formi i da su pred njom itekako veliki izazovi. Osim sportskih rezultata, Tina je primjer upornosti i predanosti, ali i dokaz da se u gimnastici uspjeh gradi svakodnevno, korak po korak. Njezini nastupi donose Hrvatskoj nove razloge za ponos, a hrvatskoj gimnastici dodatnu vidljivost na međunarodnoj sceni.

Stoga je bilo i više nego logično porazgovarati i čitateljstvu *Akademskoga lista* predstaviti ovu mladu i uspješnu hrvatsku gimnastičarku, osvajačicu brojnih medalja i pokala, sportašicu koja svojim rezultatima, ali i akademskim putem, pokazuje da hrvatska gimnastika ima sjajnu budućnost.

Kako su izgledali tvoji prvi sportski koraci i kada si se prvi put susrela s gimnastikom?

Kao malena sam bila jako živo dijete pa me mama već u četvrtoj godini života upisala na gimnastiku. U samom početku trenirala sam i ritmičku i sportsku gimnastiku, ali sportska je prevagnula. Tu su me nakon samo dva tjedna treneri prebacili iz male u veliku dvoranu, gdje su trenirala selektirana djeca, a nakon mjesec dana osvojila sam prvu zlatnu medalju. I to je bilo to – nije tu bilo povratka.

TRUD I UPORNOST UVIJEK TE NAGRADE

Što te najviše privuklo gimnastici i kada si shvatila da je to sport kojem se želiš ozbiljnije posvetiti?

Trenutni sportski ciljevi koje bih voljela ostvariti su plasman na Olimpijske igre 2028. u Los Angelesu, finale na Europskom prvenstvu, a možda s vremenom i neka medalja. Osim toga, željela bih u skoro vrijeme i završiti fakultet

Gimnastika je za mene bila ljubav na prvi pogled. Uvukla mi se pod kožu i u tom sam sportu skoro 20 godina. Mogla bih reći da sam od pete godine života svaki dan, izuzev nedjelja, provodila u dvorani na treninzima. Puno je tu odricanja, ali nešto me uvijek vuklo naprijed. Cijeli život sam posvetila gimnastici i uvijek mi je bila na prvom mjestu. Upravo je gimnastika izvor najvećih radosti i tuga koje sam doživjela. Sve su dodatno zakomplicirale ozljede, jer gotovo da nije bilo sezone u kojoj se nisam ozlijedila. Posebno mi je bila teška prva seniorska godina kada sam operirala la-

kat i dugo izbivala iz dvorane. Nakon toga sam, zajedno s trenerom, donijela odluku da ću se specijalizirati gredu jer na toj spravi je lakat najmanje izložen pritiscima. Bilo je dana kada mi ništa nije išlo i kada sam preispitivala svoju odluku trebam li i dalje to raditi ili odustati od gimnastike i posvetiti se nečem drugom. Sada, kad pogledam unatrag, drago mi je da sam ostala u tom sportu. Uvijek sam vjerovala da će se na kraju trud i upornost nagraditi.

Koliko je u tvojim počecima bila važna potpora trenera, obitelji i okoline u tvom sportskom razvoju?

Nema vrhunskih rezultata i vrhunskih sportaša bez odlične logistike. Uz stručno vodstvo trenera Marka Breza, tu je još važnija njegova potpora. A obitelj i prijatelji tu su uvijek, u dobri u zlu, oslonac u bezizlaznim situacijama i iskreno veselje mojim uspjesima. Bez svih njih sigurno ne bih danas bila tu gdje sam sad. Posljednju godinu istaknula bih i veliku pomoć doktora reprezentacija Gorana Vrgoča, koji se brine o mom zdravlju i pomaže u rehabilitaciji nakon ozljeda. Tu je i sportska psihologica Renata Barić, čije iskustvo mi pomaže prebroditi najteže situacije i nositi se sa stresom. Sve su to kamenčići u mozaiku mog uspjeha i zahvaljujući njima ja cijelo vrijeme znam da nisam sama i da netko vjeruje u tebe.

Koji bi trenutak iz dosadašnje karijere izdvojila kao svoj najveći sportski uspjeh ili najposebnije iskustvo?

U društvu trenera Marka Breza

Kao svoj najveći rezultat izdvojila bih izborni status prve rezerve za Olimpijske igre u Parizu, gdje mi je do ostvarenja sna nedostajao samo jedan bod u kvalifikacijama. Ali koliko god je to bilo traumatično u tom trenutku, u drugu ruku mi je to bio motiv za dalje. Odlučila sam stisnuti još jače, uložiti maksimalan trud i rad i dati sve od sebe da za četiri godine odem u Los Angelesu. Osim navedenoga, istaknula bih 12. mjesto na Europskom prvenstvu 2024. godine te sedam osvojenih medalja svjetskih kupova (četiri srebra i tri bronce).

Što te motiviralo da se upišeš na Kineziološki fakultet i koliko je tvoj sportski put utjecao na tu odluku?

S obzirom na to da sam cijeli život u sportu, Kineziološki fakultet mi se činio kao logičan izbor i mogućnost da istovremeno guram svoju sportsku i akademsku karijeru.

STUDIRANJE NA KIF-U DALO MI JE DRUKČIJU PERSPEKTIVU

Koliko je zahtjevno uskladiti treninge, natjecanja, predavanja, ispite i ostale studentske obveze?

Budući da ja dnevno imam dva treninga i najčešće sam u dvorani od 9 do 15, nije jednostavno uskladiti odlaske na predavanja, kolokvije, terensku nastavu i slično. Srećom, kao kategorizirana sportašica imam pravo na opravdane izostanke, pa uz veliki trud i disciplinu nekako uspijem sve organizirati i pokriti.

Postoje li znanja s fakulteta koja već sada možeš primijeniti u vlastitom treningu, pripremi ili razumijevanju sporta?

Iako sam cijeli život u dvorani i na treninzima, sada imam drukčiju perspektivu svega što prolazim i vjerujem da je to rezultat studiranja na Kineziološkom fakultetu.

Što smatraš najvećom lekcijom koju ti je gimnastika dosad pružila – ne samo u sportu nego i u životu?

Gimnastika me naučila jako puno toga i izgradila me kao osobu. Ja sam na svom sportskom putu imala jako puno ozljeda, padova i uspona, trebalo je to sve prihvatiti i svaki put krenuti dalje. Sport na vrlo jednostavan način pokazuje da ništa što

GIMNASTIKA JE VAŽNA NE SAMO ZBOG VRHUNSKOG SPORTA NEGO I ZBOG RAZVOJA DJECE

Doc. dr. sc. Marijo Možnik, docent na Kineziološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i predsjednik Hrvatskoga gimnastičkog saveza:

Tina Zelčić i Marijo Možnik, docent na Kineziološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i predsjednik Hrvatskog gimnastičkog saveza

- Mi smo iznimno ponosni na naše gimnastičarke i gimnastičare, ne samo zbog sportskih rezultata koje postižu, nego i zbog činjenice da velik broj njih uspješno usklađuje vrhunski sport s obrazovanjem. I sam sam prošao taj put: kao sportaš osvajao sam medalje na velikim natjecanjima, a paralelno sam studirao i završio fakultet. Zato me posebno veseli kada vidim da i današnje generacije gimnastičara i gimnastičarki pokazuju da se uz dobru organizaciju, disciplinu i potporu može biti uspješan i u sportu i u akademskom obrazovanju.

Jedan od takvih primjera je Tina Zelčić, koja uspješno privodi kraju studij, a istodobno ostvaruje velike rezultate u gimnastici. Tu je i Tin Srbić, koji se obrazuje u trenerskom smjeru. Njihovi primjeri pokazuju da je moguće studirati i istodobno postizati vrhunske sportske rezultate iako to

nipošto nije jednostavno. Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu pritom nastoji izaći ususret kategoriziranim i vrhunskim sportašima kroz prilagodbu obveza, opravdavanje izostanaka zbog natjecanja i dogovore oko ispitnih termina.

Gimnastika je jedan od temeljnih sportova, sport kojim se bavi više od 160 zemalja i jedan je od najgledanijih i najpopularnijih sportova na Olimpijskim igrama. Konkurencija je iznimno snažna, osobito u ženskoj sportskoj gimnastici, koja je masovnija i još zastupljenija od muške. Upravo nas zato veseli kontinuitet rezultata koji naši sportaši postižu posljednjih godina.

Hrvatska gimnastika u manje od dva desetljeća ostvarila je iznimne uspjehe: tri olimpijske medalje, pet svjetskih medalja, među kojima i jednu zlatnu, te deset europskih medalja. To su za zemlju veličine Hrvatske doista veliki rezultati, osobito kada znamo da se u ovom sportu natječemo sa svjetskim velesilama.

Posebno nas veseli i činjenica da smo uspjeli dovesti Europsko prvenstvo u sportskoj gimnastici u Zagreb. Riječ je o najvećem projektu u 120 godina povijesti Hrvatskoga gimnastičkog saveza. Nakon Svjetskoga kupa u Osijeku, koji se održava već 17 godina, ovo je novo veliko priznanje hrvatskoj gimnastici. U Zagreb će doći rekordan broj sudionika – predstavnici 44 zemlje, oko 670 sportaša, više od 300 trenera, oko 150 sudaca te ukupno gotovo 2000 akreditiranih osoba. Očekujemo i oko 10 000 noćenja, što će imati značajan učinak i za grad Zagreb.

Gimnastika je važna ne samo zbog vrhunskog sporta nego i zbog razvoja djece. Djeca u gimnastičke dvorane ulaze već u vrlo ranoj dobi, kada se najbolje razvijaju motoričke sposobnosti poput koordinacije, fleksibilnosti i kontrole pokreta. Gimnastika tako djecu priprema ne samo za sport nego i za život: uči ih disciplini, zdravim navikama i stvara odličnu osnovu za bavljenje bilo kojim drugim sportom.

Danas u Hrvatskoj imamo oko 80 gimnastičkih klubova, ne samo u muškoj i ženskoj sportskoj gimnastici, nego i u ritmičkoj gimnastici te u parkouru kao novoj grani gimnastike koja se sve više razvija. Vjerujem da imamo još puno prostora za promociju ovih uspjeha, ali mogu reći da sam zadovoljan smjerom u kojem se hrvatska gimnastika razvija.

vrijedi, ne nastaje preko noći, nego da za sve treba puno rada. I ono najvažnije je ne odustati kad postane teško, nego se boriti, a onda rezultat mora doći. Mislim da je to bitno u sportu, ali i u životu.

Kakvi su tvoji planovi za budućnost – u sportskom, akademskom i profesionalnom smislu?

Trenutni sportski ciljevi koje bih voljela ostvariti su plasman na Olimpijske igre 2028. u Los Angeles, finale na Europskom prvenstvu, a možda s vremenom i neka medalja. Osim toga, željela bih u skoro vrijeme i završiti fakultet. ///

Kako bi opisala studiranje na KIF-u iz perspektive aktivne sportašice?

Dosta je naporno jer je to fakultet koji ima kolegije iz puno različitih sportova koje treba svladati, pa je osim učenja, i fizički zahtjevan. Ali, bez obzira na to, stvarno sam zadovoljna svojim izborom fakulteta jer mi profesori izlaze u susret i mogu se s njima dogovarati oko fakultetskih obveza.

Na Sveučilištu u Zagrebu

Na Filozofskom fakultetu

Stručni skup *Inkluzija i različitost: osnaživanje akademske zajednice*

Istraživanja pokazuju da čak 30 posto studentske populacije ima psihičke smetnje i poremećaje koji zahtijevaju stručnu potporu, no pomoć zatraži tek jedan posto studenata. Savjetovalištima se najčešće obraćaju tek nakon što se pojave ozbiljnije poteškoće, ponajprije zbog straha i stigme u okružju

PIŠE: **Ana Konta**
FOTO: **Leon Ginder**

Stručni skup *Inkluzija i različitost: osnaživanje akademske zajednice*, koji je organiziralo Sveučilište u Zagrebu u suradnji s Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, okupio je 90 sudionika, stručnjaka iz sustava visokog obrazovanja i studentskih predstavnika. Oni su kroz predavanja i rasprave tijekom dva dana otvorili važne teme o inkluziji, različitosti, mentalnom zdravlju, pristupačnosti i podršci studentima u akademskom okružju. Također, upozorili su na nedostatke u sustavu te predložili daljnje postupke i aktivnosti u provedbi inkluzije na visokim učilištima.

Prorektor Sveučilišta u Zagrebu
prof. dr. sc. Boris Brkljačić

studenata, istaknuo je kako ima odgovornost da svakom studentu te drugim članovima akademske zajednice omogući jednake mogućnosti za razvoj, obrazovanje i ostvarenje vlastitih potencijala.

HUMANO, OTVORENO I UKLJUČIVO SVEUČILIŠTE

U svom obraćanju sudionicima skupa istaknuo je kako je Sveučilište u Zagrebu u cijelosti integrirano u europski sustav visokoga obrazovanja.

„Prava kvaliteta sveučilišta vidi se i u tome koliko je ono humano, otvoreno i uključivo. Studenti su u središtu našega djelovanja. Sveučilište postoji zbog studenata i upravo zato studentski predstavnici sudjeluju u svim važnim segmentima sveučilišnoga života, od upravljanja i donošenja odluka do strateškoga razvoja. Naši studenti dolaze s različitim životnim iskustvima, izazovima i okolnostima koje oblikuju njihov studijski put. Među njima su studenti s invaliditetom, studenti slabijeg socioekonomskog statusa, studenti iz alternativne skrbi, studenti roditelji, pripadnici nacionalnih manjina te studenti koji se suočavaju sa psihološkim ili zdravstvenim poteškoćama. Naša je odgovornost stvarati okružje

prof. dr. sc. Lelia Kiš-Glavaš, ERF

O viziji inkluzivnoga sveučilišta i sustavnoj podršci studentima koji se suočavaju s različitim preprekama te o sustavnoj edukaciji i osnaživanju nastavnika i zaposlenika, koji će skupa graditi poticajno i akademsko okružje, govorio je prof. dr. sc. Boris Brkljačić, prorektor za studente, prijediplomske i diplomске studije Sveučilišta u Zagrebu. Osvrnuvši se na činjenicu da Sveučilište u Zagrebu kao najstarije i najveće akademsko okružje koje okuplja 31 fakultet, 3 umjetničke akademije i oko 66 tisuća

Stručni skup *Inkluzija i različitost* - osnaživanje akademske zajednice

u kojem nitko neće biti isključen zbog prepreka koje kao zajednica možemo i moramo prepoznati i ukloniti”, istaknuo je prorektor prof. dr. sc. Boris Brkljačić.

Nakon službenog otvorenja skupa, nazočne je pozdravila prof. dr. sc. Lelia Kiš-Glavaš s Odsjeka za inkluzivnu edukaciju i rehabilitaciju **Edukacijsko-rehabilitacijskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu**, na kojem obnaša dužnost koordinatore za studente s invaliditetom te zamjenice voditeljice Centra za savjetovanje i podršku studentima.

Prvo predavanje *Intersekcionalnost u visokom obrazovanju: od teorije do prakse*, koje su održale profesorica Kiš-Glavaš i Svea Kučinić, asistentica na Odsjeku za inkluzivnu edukaciju i rehabilitaciju, sudionike je uvelo u jednu od ključnih tema suvremenoga visokoga obrazovanja: razumijevanje različitosti i stvaranje inkluzivnog akademskog okružja kroz in-

terseksijski pristup. Tijekom predavanja i na radionici predavačice su objasnile temeljne postavke i važnost interseksijskoga pristupa u osiguravanju uključivosti i ravnopravnosti te potaknule okupljene na promišljanje o socijalnoj dimenziji visokoga obrazovanja iz šire perspektive.

KONKRETNI IZAZOVI I RJEŠENJA

U istom tematskom bloku pod nazivom *Zajedno gradimo sustav koji uključuje* održana je panel-rasprava *Kako graditi odr-*

Svea Kučinić

doc. dr. sc. Tanja Jurin

Prof. dr. sc. Hrvoje Stančić, prodekan za poslovanje na Filozofskom fakultetu

prof. dr. sc. Nataša Jokić-Begić

Marina Šimunec Zović

Ivona Filipović i Darijo Jurišić

živ i sustavan model podrške? U raspravi su sudjelovali **doc. dr. sc. Tanja Jurin**, voditeljica Savjetovaništa za studente Sveučilišta u Zagrebu, **Katja Popović** iz Studentskog zbora Sveučilišta u Zagrebu, **Ivona Filipović**, voditeljica Službe za državne stipendije i druge potpore studentima Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih i **Darijo Jurišić**, pravobranitelj za osobe s invaliditetom. Panelom je moderirao **prof. dr. sc. Boris Brkljačić**, prorektor za studente, prijediplomske i diplomске studije Sveučilišta u Zagrebu. Razgovarali su o tome kako prijeći s pojedinačnih inicijativa na sustavna rješenja, o konkretnim izazovima, provedivim pristupima i dugoročnoj održivosti. Kad je riječ o mentalnom zdravlju studenata, Tanja Jurin je upozorila kako je to gorući problem te konstatala da danas, nažalost, imamo potkapacitirane sustave pomoći koji ne mogu zadovoljiti uvjetima ili traženjima u studentskom dijelu. Za većinu savjetovaništa najveći problem je problem kadrova, odnosno premali broj psihologa. S druge strane, sva svjetska istraživanja danas pokazuju da čak 30 posto studentske populacije ima psihičke smetnje koje nadilaze njihove kapacitete i zahtijevaju psihološku podršku. Od tih 30 posto, samo jedan posto studenata se javi za pomoć u Savjetovanište Sveučilišta u Zagrebu. Dosadašnja iskustva govore da ni tih jedan posto ne uspijeva dobiti adekvatnu podršku jer je lista čekanja jako velika s obzirom na broj psihologa koji je pružaju. Darijo Jurišić, pravobranitelj za osobe s invaliditetom, rekao je da problem počinje već na samom početku. Naime, u Republici Hrvatskoj pojam „student s invaliditetom” još nije definiran. Uvrštavanje toga pojma u Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti umnogome bi olakšao rješavanje brojnih problema koji se odnose na pružanje odgovarajuće podrške i potpore studentima, koja ne smije biti opcija nego obveza. Iz pozicije studenata, Katja Popović je rekla kako studenti najčešće traže pomoć i podršku zbog administrativnih razloga, potom zbog poteškoća u studiju, a treće zbog psihičkih smetnji i prilagodbe programa za studente s invaliditetom.

PRIMJENA INKLUZIJE U VISOKOM OBRAZOVANJU

Predavanje *Supervizija kao alat podrške nastavnica* održala je **prof. dr. sc. Kristina Urbanc** s Pravnoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Govorila je o unaprjeđenju kompetencija nastavnika u primjeni načela inkluzije u visokom obrazovanju te o korištenju supervizije

Radionica Intersekcionalnost u visokom obrazovanju

Panel-rasprava

kao prostora za refleksiju o izazovima u nastavničkoj praksi.

Prof. dr. sc. Mirjana Lenčec s Edukacijsko-rehabilitacijskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u svojem se predavanju *Učimo specifično* osvrnula na pružanje podrške studentima s disleksijom. Sudionici skupa doznali su kako prepoznati studente s disleksijom i pružiti im učinkovitu podršku, osnažiti njihovo samopouzdanje i pomoći im da ostvare što bolje ishode u učenju.

NASTAVNICI NA PRVOJ LINIJI PODRŠKE

Drugi dan stručnog skupa održavao se na **Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu**. Sudionike je pozdravio **prof. dr. sc. Hrvoje Stančić**, prodekan za poslovanje Filozofskoga fakulteta.

„Filozofski fakultet u Zagrebu kao najveća hrvatska ustanova u području humanističkih i društvenih znanosti ima posebnu odgovornost promicati kulturu dijaloga, razumijevanja i poštovanja različitosti. Posebno je važno što se na konferenciji predstavljaju primjeri dobre prakse i inicijative povezane s prilagodbama u nastavi i podrškom studentima s različitim potrebama. Dodatnu vrijednost ovog skupa daje institucionalna i interdisciplinarna suradnja jer izazovi uključivosti zahtijevaju zajednički pristup struka i ustanova”, rekao je prodekan Stančić.

U trećoj tematskoj cjelini *Nevidljive pre-*

preke, vidljiva podrška u predavanju *Student pred nama* doc. dr. sc. Tanja Jurin govorila je o tome što nastavnici trebaju znati o psihičkim stanjima svojih studenata te o važnosti savjetovaništa na sveučilištima i fakultetima. Napomenula je kako istraživanja pokazuju da čak 25 do 40 posto studenata ima psihičke smetnje i poremećaje. Za pomoć u Savjetovaništu Sveučilišta u Zagrebu studenti se javljaju dugo nakon pojave prvih smetnji, a najčešće zaziru zbog straha i stigme u okruženju. Studentice češće traže pomoć od studenata, uglavnom su s prve i druge godine prijediplomskog studija.

Prof. dr. sc. Nataša Jokić-Begić i **Marina Šimunec Zović** s Filozofskoga fakulteta održale su predavanje *Nastavnici na prvoj liniji podrške*, u kojem su predstavile rezultate istraživanja o percepciji vlastite uloge nastavnika u pružanju podrške studentima s teškoćama mentalnoga zdravlja.

Helena Gerenčir, **Maria-Isabela Pecolaj** i **Svea Kućinić** s Edukacijsko-rehabilitacijskoga fakulteta održale su prezentaciju *Što vidimo, a ne primjećujemo*

Na radionici

Poster prezentacije

sa prikazima osoba s invaliditetom na društvenim mrežama.

U nastavku programa **prof. dr. sc. Marjeta Majer s Medicinskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu** održala je predavanje *Izazov prihvaćen – podrška pružena*. Govorila je o tome kako razumjeti i podupirati studente s kroničnim bolestima te pružiti im razumnju prilagodbu.

INKLUZIVNA MOBILNOST

U četvrtoj tematskoj cjelini *Otvoriti vrata svijeta: Inkluzivna mobilnost* nastupili su studenti koji su govorili o svojim iskustvima i uvidima koji mijenjaju praksu. **Vita Tomić** s Edukacijsko-rehabilitacijskoga fakulteta te **Laura Bičanić** i **Vid Bonča** s Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu govorili su o tome što podržava, a što koči mobilnost studenata.

O sustavima podrške i mobilnosti govorile su **Renata Hranjec** iz Središnjega sveučilišnog ureda za međunarodnu i međuinstitucijsku suradnju te **Petra Habulin Musladin** i **Ivana Bijazić** iz SALTO resursnoga centra za uključivanje i raznolikost (obrazovanje i osposobljavanje) AMPEU-a.

PRIZNANJE ZA NAJBOLJI POSTER

Na skupu su predstavljene i posterske prezentacije autora sa sastavnica Sveučilišta u Zagrebu te s drugih visokih učilišta iz Hrvatske i regije. U završnom dijelu skupa dodijeljeno je posebno priznanje za **najbolji poster**, o kojem su odlučili sami sudionici putem anonimnog *on-line* glasovanja. Priznanje je dodijeljeno studentima **Franu Matiji Krasniću** i **Leonu Benkoviću** s **Ekonomskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu** za poster *SIADUS – System of Inclusive Assistance for Disabled University Students*.

Dvodnevni stručni skup o inkluziji i različitosti pokazao je koliko je važno razmjenjivati iskustva i stvarati preduvjete za nove smjernice u unaprjeđenju obrazovanja i razvoju uključivog akademskog okružja. Sudionici su imali priliku upoznati primjere dobre prakse, iskustva i inicijative povezane s razvojem inkluzivnih politika, prilagodbama u nastavi, podrškom studentima i međuinstitucijskom suradnjom, čime se dodatno potiče izgradnja otvorenijeg i pristupačnijeg sustava visokog obrazovanja. ///

Nastup Akademskog pjevačkog zbora *Ufovcu* Učiteljskog fakulteta

Nastup Akademskog pjevačkog zbora *echo chorus* Fakulteta organizacije i informatike

Nastup Akademskog zbora *Cappella Panacea* Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta

SVEUČILIŠNI ZBORSKI SPEKTAKL

Na *UniChoralFestu* zajedno pjevalo petsto glasova

PIŠE: **Ida Szeekeres, Sveučilište u Zagrebu**

SNIMIO: **Branko Nad**

U svečanoj dvorani Sveučilišta u Zagrebu 2. lipnja 2026. održan je **XI. festival pjevačkih zborova i ansambala Sveučilišta u Zagrebu *UniChoralFest***, koji je i ove godine pokazao kvalitetu, raznovrsnost i kontinuirani razvoj zbornoga stvaralaštva na Sveučilištu. Festival je okupio zborove, vokalne sastave i klape sastavnica Sveučilišta u Zagrebu te publici ponudio večer ispunjenu raznovrsnim glazbenim izvedbama, zajedništvom i entuzijazmom studenata i alumna Sveučilišta.

U toplom i neposrednom ozračju nastupili su Akademski zbor Filozofskoga fakulteta *Concordia discors*, Akademski zbor *Vladimir Prelog* Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije, Akademski pjevački zbor *Ufovcu* Učiteljskoga fakulteta, Akademski pjevački zbor Fakulteta organizacije i informatike *echo chorus*, Akademski zbor Prehrambeno-bioteknološkoga fakulteta, Ženski vokalni sastav *Rezonanca* Fakulteta elektrotehnike i računarstva, Akademski zbor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta *Cantus Naturae*, *Cappella Panacea* Farmaceutsko-biokemijskoga fakulteta, klapa *Balinjera* Fakulteta strojarstva i brodogradnje i klapa *Sorelo* Edukacijsko-rehabilitacijskoga fakulteta te Pjevački zbor studenata Medicinskog fakulteta *Lege artis*. Repertoar je obuhvatio tradicijske napjeve, hrvatsku zbornu baštinu, klapsku pjesmu i obrade popularne glazbe, potvrđujući širinu i kvalitetu glazbenoga stvaralaštva na Sveučilištu u Zagrebu.

Poseban doprinos festivalskom ugođaju dala je publika, koja je u velikom broju ispunila dvoranu i srdačnim pljeskom nagradila svaki nastup. Ovakvi susreti pokazuju kako zbornsko pjevanje nije samo umjetnički izraz nego i važan oblik povezivanja studenata, nastavnika, alumna zajednice i šire javnosti glazbom.

Dirigenta Akademskoga pjevačkog zbora *Ufovcu* Učiteljskoga fakulteta, umjetnička savjetnica Diana Atanasov Piljek, istaknula je važnost ovakvih susreta za razvoj studentske glazbene scene:

„Hvala na besprijekornoj organizaciji događaja. Ovime se pokazalo da zborna glazba mladih nije neka nostalgčna prošlost, već aktivna sadašnjost i obećavajuća budućnost jednog vida muziciranja mladih koji vole i poštuju glazbu, prenose hrvatsku tradiciju, ali i prihvaćaju multikulturalnost kao neminovni trend promjene društva. Samo oni koji su se već susretali s organizacijom takvih događaja znaju koliko je truda, sati i entuzijazma u to uloženo.”

Zadovoljstvo ovogodišnjim izdanjem festivala izrazila je i dirigenta Akademskoga zbora *Vladimir Prelog* Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije Iva Juras, mag. mus.:

„Ovogodišnji susret sveučilišnih zborova *UniChoralFest* bio je iznimno uspješan. Jako me veseli što je okupio ansamble koji itekako imaju što pokazati publici, koja se ove godine okupila u velikom broju, na zadovoljstvo svih sudionika. Organizacija je tekla odlično, tajming također. Neki fakulteti su nam se predstavili prvi put, tako da smo sretni da se ideja zbornskog pjevanja među studentima širi, a kvaliteta napreduje. Želimo svima uspješnu budućnost.”

Na važnost međusobnog upoznavanja i razmjene iskustava među izvođačima osvrnuo se Martin Pavlović, predsjednik Klape *Balinjera* Fakulteta strojarstva i brodogradnje:

„U ime Klape *Balinjera* Fakulteta strojarstva i brodogradnje u Zagrebu mogu reći da nam je jako drago da smo imali priliku predstaviti se Sveučilištu i drugim zborovima. Publika je bila odlična, međutim ipak nam se najviše svidjelo to što smo si mi izvođači međusobno bili publika. Time se baš osjetio duh zajedništva kroz glazbu, a zajedništvo smo nastavili i kroz kasnije druženje i upoznavanje članova drugih sastava te međusobnu razmjenu iskustava. Mislim da je to jako korisno za dugoročan rad naše klape i proširivanje vidika.”

Sličan dojam ponijeli su i članovi Pjevačkoga zbora studenata Medicinskoga

Zahvala prorektorice Ostojić voditeljima i svim ansamblima

Nastup Akademskog zbora *Concordia discors* Filozofskog fakulteta u Zagrebu

Nastup Akademskog zbora *Vladimir Prelog* Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije

Nastup Klape *Balinjera* Fakulteta strojarstva i brodogradnje

Nastup Klape *Sorelo* Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta

Mlada publika

Prorektorica Ostojić s voditeljima ansambala

fakulteta Sveučilišta u Zagrebu *Lege artis*. Predsjednica zbora Vita Guljaš, studentica šeste godine, istaknula je kako Festival nadilazi koncertni okvir:

„*UniChoralFest* prilika je za okupljanje, razmjenu ideja i iskustava koja nerijetko rezultira i inspiracijom za novi repertoar, suradnju i sklapanje novih prijateljstava. Šarolik program, raznolika vokalna tehnika, pa i pažljivo osmišljene zbornske uniforme i scenski nastupi ispunili su večer. Drugu godinu zaredom, koliko s Pjevačkim zborom studenata Medicinskoga fakulteta *Lege artis* sudjelujem na Festivalu, oduševljava me spoznaja da na gotovo svakoj sveučilišnoj sastavnici postoji glazbeni sastav. Držim kako je to neizmjerljivo važno za kulturni život Sveučilišta u Zagrebu te da bi, osim kroz *UniChoralFest*, okupljanje, gostovanja na koncertima, sastanke na temu organizacije i financiranja rada bilo korisno provoditi i tijekom cijele akademske godine.”

Nakon zajedničke izvedbe studentske himne *Gaudeamus igitur* pod vodstvom dirigentice Ive Jarić Bremec, uslijedio je vrhunac večeri – zajedničko pjevanje publike i svih ansambala. Više od petsto okupljenih zapjevalo je tradicijski napjev s otoka Krka *Da biš moja bila* pod vodstvom prorektorice za umjetnost, kulturu i međusveučilišnu suradnju prof. art. Jasenke Ostojić, potvrdivši time ono što *UniChoralFest* već godinama predstavlja – zajedništvo, suradnju, razmjenu iskustava i bogatstvo studentskoga glazbenog stvaralaštva.

Festival je još jednom pokazao da je zborna glazba snažan čuvar hrvatske baštine te da zauzima važno mjesto u kulturnom životu Sveučilišta u Zagrebu. Ujedno je potvrdio da upravo zajedničkim muziciranjem nastaju trajna prijateljstva, nove suradnje i vrijedna umjetnička iskustva. ///

GEOTEHNIČKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU I OVE JE GODINE ORGANIZIRAO PROSLAVU SVJETSKOGA DANA ZAŠTITE OKOLIŠA

Okoliš povezao znanost, škole i stručnu zajednicu u Varaždinu

Važnost organiziranog događanja očituje se upravo u tome što smo kao čovječanstvo sa svojim više ili manje uspješnim razvitkom došli do točke da ozbiljno, a u nekim segmentima i nepovratno, prijetimo opstanku i zdravlju prirodnoga okoliša

PIŠU: **Branko Nad i Saša Zavrtnik**

FOTO: **Branko Nad i Ania Tuljak**

U varaždinskom Parku Ivana Pavla II. upriličeno je dvodnevno obilježavanje Svjetskoga dana zaštite okoliša WED2026, koje je već šestu godinu zaredom organizirao Geotehnički fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Ovogodišnje izdanje održano je pod krilaticom *#CollectiveActionForSustainableFuture* te je okupilo brojne sudionike iz akademske zajednice, škola, znanstvenih institucija, udruga i partnerskih organizacija iz cijele Hrvatske.

Dekanica Geotehničkoga fakulteta **izv. prof. dr. sc. Ivana Grčić** istaknula je kako je ovogodišnji WED okupio rekordan broj sudionika. U programu sudjeluje 16 fakulteta, uključujući i institucije izvan Sveučilišta u Zagrebu, među kojima je Fakultet informatike i digitalnih tehnologija Sveučilišta u Rijeci. Manifestaciji su se pridružili i Hrvatski geološki institut, STEM udruge, nekoliko srednjih škola te učenički domovi.

BUDI PROMJENA KOJU ŽELIŠ VIDJETI

Obilježavanje WED-a prvotno je pokrenuto radi popularizacije znanosti, struke i studija *Inženjerstvo okoliša*, no s vremenom je prerasla u širi susret obrazovnog, znanstvenog, gospodarskog i civilnog sektora.

Program prvoga dana započeo je predstavljanjem sudionika, nakon čega je održan razgovor s Nj. E. Annom Bode, veleposlanicom Kraljevine Švedske u Republici Hrvatskoj.

U kategoriji učeničkih projekata prvo mjesto osvojila je Srednja škola Donji Miholjac s projektom *Spora moda – ekološki izazov*. Drugo mjesto pripalo je Srednjoj školi „August Šenoa” iz Garešnice za projekt *Kutak za učenike*, a treće mjesto osvojila je Gimnazija Bjelovar s projektom *Budi promjena koju želiš vidjeti*.

Posebna pozornost bila je posvećena mladima i školama, osobito kroz dodjelu nagrada u sklopu natječaja „Budi promjena koju želiš vidjeti”, koji je pokrenut uz potporu švedskoga veleposlanstva.

Na natječaj se prijavilo 39 škola iz 17 županija s ukupno 51 projektom

Na proslavi Svjetskog dana zaštite okoliša sudjelovale su i curke Učeničkog doma Maksimir

Razgovor s Nj. E. Annom Bode

Na štandovima Geotehničkoga fakulteta uvijek se progovara o važnosti pčela bez kojih nema života na Zemlji

Panel o gospodarenju otpadom

Tehnička škola Kutina

Sudionici mini-simpozija „Institucijskim znanjem do izvrsnosti”

Štand Fakulteta organizacije i informatike

U kategoriji nastavnika godine prvo mjesto osvojio je Marko Pavlović iz Prve privatne gimnazije s pravom javnosti Varaždin. Drugo mjesto pripalo je Suzani Pešordi iz Gimnazije Sesvete, a treće Kristini Vidak iz Obrtničke škole Bjelovar.

Nagrađene su i srednje škole. Prvo mjesto osvojila je Tehnička škola Kutina, drugo Strojarska i prometna škola Varaždin, a treće Gimnazija Sesvete.

Nakon dodjele nagrada program je nastavljen panelom „Obrazovanje za zelenu budućnost – kako škole razvijaju zelene kompetencije i kulturu održivosti?”, zatim ekspertnim panelom „Iskustva iz RCGO Piškornica *and beyond*”, predstavljanjem nagrađenih projekata te dodatnim aktivnostima za sudionike.

VAŽNOST GOSPODARENJA OTPADOM

Osim edukativnoga i popularizacijskoga dijela, WED2026 otvorio je i niz stručnih tema. Među njima se poglavito ističu gospodarenje otpadom, uloga regionalnoga centra Piškornica te doprinos institucijskih NPOO projekata razvoju znanosti.

Drugi dan obilježavanja Svjetskoga dana zaštite okoliša u Varaždinu bio je također sadržajan, unatoč izrazito tmurnomu i kišovitom vremenu. Dinamično i poučno bilo je u prostorijama Geotehničkoga fakulteta. Obilježio ga je mini-simpozij „Institucijskim znanjem do izvrsnosti”, u sklopu kojega je vođena panel-rasprava „Kako institucijski NPOO projekti doprinose razvoju znanosti”, u kojoj je sudjelovalo čak 13 panelista. Tu je bila i vrlo bogata posterska sekcija koja je pružila mogućnost upoznavanja projekata i razmjenu iskustava i ideja. Sva planirana događanja bila su vrijedna i imala svoju svrhu, međusobno se dopunjujući.

Svi zainteresirani, od vrtića do škola, bili su i više nego dobrodošli. U predvorju Fakulteta obilazili su škole, fakultete i udruge koje su predstavili svoje zanimljive programe i projekte, a Aula magna bila je rezervirana za panel-rasprave. Udruga HDIG u sklopu projekta *Step for STEM* održala je STEM fest za najmlađe.

Mnogi su odvojili malo svojega vremena i dobre volje kako bi zajedno nešto naučili i, nadamo se, poduzeli za zdrav zajednički okoliš. Organizatori su zahvalni svima koji

su prepoznali vrijednost ovoga događanja i pridružili se zajedničkom cilju brige za okoliš.

Važnost organiziranoga događanja očituje se upravo u tome što smo kao čovječanstvo sa svojim više ili manje uspješnim razvitkom došli do točke da ozbiljno, a u nekim segmentima i nepovratno, prijetimo opstanku i zdravlju prirodnoga okoliša. S time je neraskidivo povezan opstanak i zdravlje nas ljudi. Sve počinje od pojedinca, no snaga je u zajedništvu koje se i nastoji postići udruživanjem oko ovoga za okoliš i prirodu vrijedna cilja. Slično kao i u nama samima, bilo kakva promjena iznutra, u našem unutarnjem okolišu, mora započeti od nas samih. Nitko nas ne može zamijeniti i nije opravdano okretati glavu u drugom smjeru i čekati da netko drugi učini nešto umjesto nas. Ako želimo promjene u pozitivnom smjeru, moramo ih početi inicirati i provoditi.

Manifestaciju su podržale Varaždinska županija, Koprivničko-križevačka županija i Grad Varaždin, uz brojne sponzore i partnere. Održana je pod pokroviteljstvom Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije. ///

Na Sveučilištu u Zagrebu održan međunarodni stručni skup o položaju umjetnosti i kulture kroz obrazovnu vertikalu

Cilj skupa bio je razgovarati stručno i odgovorno iz različitih područja i perspektiva, s naglaskom na činjenicu da svako dijete i svaka mlada osoba ima pravo na umjetnost, i to na svim razinama obrazovne vertikale

PIŠE: **Ida Szekeres, Sveučilište u Zagrebu**
FOTO: **Branko Nad**

Na Sveučilištu u Zagrebu 27. svibnja 2026. održao se međunarodni stručni skup pod nazivom *Umjetnost i kultura u obrazovnoj vertikali* u organizaciji Sveučilišta u Zagrebu, a na inicijativu prorektorice **prof. art. Jasenke Ostojić** i predsjednice radne skupine *Kulturno-obrazovna vertikala* Povjerenstva za umjetnost i kulturu **prof. art. Renate Penezić**. Cilj skupa bio je razgovarati stručno i odgovorno o kulturi i umjetnosti iz različitih područja i perspektiva, s naglaskom na to da svako dijete i svaka mlada osoba ima pravo na umjetnost, i to na svim razinama obrazovne vertikale.

U uvodnom je govoru prorektorica za umjetnost, kulturu i međusveučilišnu suradnju Sveučilišta u Zagrebu i redovita profesorica Muzičke akademije **Jasenska Ostojić** nazočne pozdravila i u ime rektora te podsjetila na sve aktivnosti, inicijative i planove koje Ured za umjetnost, kulturu i međusveučilišnu suradnju i Povjerenstvo za umjetnost i kulturu Sveučilišta u Zagrebu čine i namjeravaju činiti vezano za sveučilišnu razinu brige o umjetnosti. Istaknula je riječ „povezivanje” jer je Sveučilište u svojem višegodišnjem planu uspjelo povezati fakultete i akademije s umjetničkom komponentom, staviti studente u središte te povezati se s nacionalnim i gradskim kulturnim institucijama. Također, napomenula je da je svakako za stvaranje boljitka za pojedinca i društvo potrebna osjetljivost sustava za nadarene mlade ljude, kreativno promišljanje i od nacionalnoga interesa njegovanje jezika, kulture i baštine.

Viša savjetnica za glazbenu kulturu i glazbenu umjetnost u Agenciji za odgoj i obrazovanje **Daria Kurtić** u svojem je govoru spomenula činjenicu da su škole i obrazovne ustanove danas izložene digi-

Izlagачi i panelisti. Međunarodni stručni skup *Umjetnost i kultura u obrazovnoj vertikali*

talnim izazovima i brzim promjenama te da je potrebno pronaći kako unaprijediti sustav i škole te da su ovakvi stručni skupovi upravo mjesta gdje se susreću iskustvo i praksa i možebitna rješenja.

Nakon glazbene točke na harmonici *Techno Chords* Hansa-Günthera Kölza i predivne izvedbe **Luke Ljubičića**, učenika 2. razreda osnovne škole i polaznika Osnovne glazbene škole Rudolfa Matza, pod mentorstvom profesorice Josipe Vukelić, započeo je program u kojem su predstavljene teme iz različitih aspekata umjetnosti.

Izv. prof. dr. sc. Tamara Jurkić Sviben u svojem je izlaganju postavila temu i pitanje: „Zašto u 21. stoljeću i dalje trebamo umjetnost i kulturu u obrazovanju?” U doba digitalizacije i naglaska na STEM područje, umjetnost se u širem društvenom kontekstu smatra tek ukrasom ili estetskim dodatkom, a tijekom povijesti umjetnost je bila ta kroz koju se mjerilo, brojilo, uspoređivalo i objašnjavalo, prema kojoj se uređivao svijet. „Kultura i umjetnost nužan su dio općega obrazovanja jer djeci danas trebaju vještine kao što su održavanje pažnje, disciplina, mogućnost interpretacije, empatija, suradnja, shvaćanje jezika te razvijene kognitivne sposobnosti. Također, ne i manje važno, umjetnost ima razvojni socijalni i

Izlaganje izv. prof. dr. sc., mr. art. Jurkić Sviben

inkluzivni moment”, rekla je profesorica Jurkić Sviben. U nastavku izlaganja govorilo se o važnosti obiteljskoga okruženja u kojemu dijete odrasta i ima li doticaja s kulturnim sadržajima od ranoga doba, ali da to ne smije biti i jedina inicijalna stavka, već da sustav mora kompenzirati onaj dio koji dijete ne može dobiti ili dobiva premalo. „Za cjelovite i kreativne ljude u društvu nužna je umjetnost, ne samo obrazovanje”, zaključila je. S Akademije likovnih umjetnosti Sve-

učilišta u Zagrebu **doc. art. Ida Loher** održala je izlaganje pod nazivom *Dimenzije likovnog / vizualnog obrazovanja u osnovnoškolskom sustavu: mogućnosti, izazovi, smjernice*, u kojem je naglasila da su ljudi vizualna bića i da primaju 70 posto vizualne kulture, a da u sustavu imaju samo četiri posto ukupne školske satnice te da bi to trebalo promisliti i promijeniti. Docentica je predstavila Udrugu za promicanje vizualne kulture OPA i aktivnosti koje provode.

Pozdravni govor prorektorice Ostojić

Profesorica **Daria Kurtić** iz Agencije za odgoj i obrazovanje dala je perspektivu iz područja glazbe i održala izlaganje *Glazbena kultura, glazbena umjetnost i umjetničke škole u odgojno-obrazovnoj vertikali*. Govorila je o odgojno-obrazovnim ciklusima za stjecanje temeljnih kompetencija, o odgojnim vrijednostima, odgojnim zadacima glazbene nastave, predmetnim kurikulumima te o povezanosti s drugima predmetima i interdisciplinarnosti. Ravnateljica Škole za klasični balet, profesorica **Martina Kralj**, napravila je prikaz Škole koja je počela s radom 1949. – od prvoga djetetova pokreta, predškolskoga i pripremna programa do profesionalne zrelosti – te navela pozitivne primjere iz prakse i rada s mladima.

Profesorica i ravnateljica Glazbene škole Franje Kuhača iz Osijeka **Sunčana Bašić** u svojem je izlaganju iz svakodnevnoga život i prakse objašnjavala kako funkcionira cjelodnevna škola i umjetničko obrazovanje kao eksperiment započet 2023. godine, što točno takva organizacija znači u djetetovu životu, u kojim dijelovima su moguća poboljšanja te o suradnji s glazbenim i plesnim školama. Posljednje izlaganje u prvom dijelu skupa održala je **prof. dr. sc. Ana Butković** s Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu pod nazivom *Umjetnost u obrazovanju i dobrobit djece i mladih*, u kojemu je istaknula važnost umjetnosti u stvaranju otpornosti djece i pozitivnoga učinka za mentalno zdravlje: „Umjetnost je sveprisutna u predškolskoj dobi, djeca su kreativna, igraju se i stvaraju, ali kako kreću dalje u obrazovnom sustavu, umjetnost i poticanje na kreativnost smanjuje se tako da je u srednjoj školi gotovo i nema, i to bi trebalo mijenjati.”

Nakon stanke, na skupu su predstavljani primjeri dobre prakse, uglavnom inozemnih stručnjaka i profesora. Profesorica iz Slovenije i ravnateljica Glazbene škole Zagorje ob Savi **Metka Podpečan** dala je primjere iz svoje prakse i predstavila slovensko iskustvo povezivanja osnovne i glazbene škole. **Kirsi Kaunismäki-Suhonen**, ravnateljica Škole za kulturne usluge i glazbu sa Sveučilišta primijenjenih znanosti Metropolia u Helsinkiju, i **dr. Jakub Hutek**, dekan Fakulteta za glazbenu pedagogiju, zbornice studije i ritmiku na Glazbenom sveučilištu Fryderyka Chopina u Varšavi, videima su se obratili publici i predstavili svoje institucije, funkcionir-

ranje obrazovnoga sustava i govorili o zanimljivom primjerima iz svojega nastavničkog iskustva.

Prije panela u posljednjem dijelu programa nazočne su oduševili Klara Gabud na flauti, učenica 2. razreda srednje škole, i Vilim Kosec na gitari, učenik 3. razreda srednje škole, oboje polaznici Glazbene škole Pavla Markovca, uz mentoricu prof. art. Renatu Penezić. Izveli su djelo *Non-sense za flautu i gitaru* Krešimira Seletkovića.

Panel-rasprava pod širim nazivom *Umjetnost i kultura u obrazovanju djece i mladih* okupila je stručnjake različitih područja, čime je ostvaren i cilj ovoga stručnoga skupa: pružiti više perspektiva gledanja na izazove u obrazovnoj vertikali, ali i rješenja uz zajedničku odgovornost koja pretpostavlja staviti djecu i mlade u središte obrazovno-umjetničkoga sustava. **U raspravi su sudjelovali:** izv. prof. art. Maja Rožman s Akademije likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu i dekanica od sljedeće akademske godine, ujedno i predsjednica Povjerenstva za umjetnost i kulturu Sveučilišta u Zagrebu, zatim dr. Inge Breznik, savjetnica za glazbenu umjetnost Zavoda Republike Slovenije za školstvo, Borut Vidošević, mag. mus., potpredsjednik Hrvatskoga društva glazbenih i plesnih pedagoga i ravnatelj Umjetničke škole Franje Lučića u Velikoj Gorici, Irena Kregar Šegota, načelnica Sektora za razvoj kulture i umjetnosti u Ministarstvu kulture i medija, doc. dr. sc. Tanja Jurin, klinička psihologinja s Filozofskoga fakulteta i voditeljica Savjetovaništa za studente Sveučilišta u Zagrebu, Gordana Košćec Bousfield, prof., voditeljica Osnovne škole Poliklinike SUVAG i predstavnica Udruge za

Glazbena točka, Klara Gabud, flauta - Vilim Kosec, gitara

Članice Radne skupine Kulturno-obrazovna vertikala

promicanje vizualne kulture OPA. Raspravu je moderirala asistentica Brigita Vilč s Edukacijsko-rehabilitacijskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i umjetnička suradnica na Muzičkoj akademiji.

Panel-rasprava otvorila je pitanje mjesta umjetnosti i kulture u obrazovanju, ne samo iz perspektive obrazovanja budućih umjetnika, nego i kao prostora u kojem djeca i mladi imaju mogućnost razumjeti sebe i druge, razvijati kritičko mišljenje te aktivno sudjelovati u kreiranju društvenih normi. Time rasprava nije bila usmjerena isključivo na postojeće modele rada, nego i na pitanje kakvo obrazovanje želimo graditi u budućnosti. Zajednička je ideja da iskustvo umjetnosti i kulture ne počinje od izvrsnosti i rezultata, nego od dostupnosti i pružanja mogućnosti da svako dijete dobije prostor za izražavanje. Istaknuto je kako je važno razumjeti razvojnu, društvenu i preventivnu vrijednost umjetničkoga obrazovanja.

Važnost rasprave vidjela se upravo u promišljanju umjetničke odgojno-obrazovne vertikale kao zajedničke odgovornosti, u kojoj niti jedna institucija ne može sama ostvariti promjenu, što je potvrđeno i samim sudionicima iz različitih sustava, od odgojno-obrazovne prakse, visokog obrazovanja i znanosti, sve do kulturnih politika i međunarodnih iskustava. Istaknuto je kako djeca i mladi danas odrastaju u dinamičnom okruženju ispunjenom velikom količinom sadržaja, informacija i podražaja, zbog čega umjetnost dobiva dodatnu važnost, kao prostor usporavanja, promišljanja, stvaranja značenja i razvoja osobnoga odnosa prema sebi, društvu i svijetu.

Razgovaralo se i o potrebi prepoznavanja umjetnosti kao važnog čimbenika za djetetovu dobrobit, razvoj njegova identiteta, kreativnosti, prostora za sigurnu emocionalnu regulaciju i osjećaj pripadnosti. Umjetnost i kultura u obrazovanju nisu pitanje interesa pojedine ustanove, područja ili profesije, nego pitanje kakvo društvo želimo graditi. Ulaganje u umjetničko obrazovanje ulaganje je u naraštaje djece i mladih koji će znati osjećati, stvarati, promišljati i odgovorno sudjelovati u zajednici.

Istaknuto je da umjetničko obrazovanje ne treba promatrati isključivo kroz prizmu profesionalnoga razvoja budućih umjetnika, nego kao iskustvo koje može biti važno za svako dijete i svaku mladu osobu, neovisno o njihovoj budućem zanimanju. Upravo su zato važni dostupnost i kvaliteta umjetničkog obrazovanja kroz cijelu odgojno-obrazovnu vertikalu.

U raspravi se pokazalo i da suvremeni izazovi odgoja i obrazovanja traže prostore u kojima djeca i mladi mogu zastati, istraživati, (po)griješiti, postavljati pitanja i stvarati vlastita značenja. Umjetnost u tome ima posebno mjesto jer ne traži uvijek jedan točan odgovor, nego otvara prostor iskustvu, dijalogu te osobnom i društvenom razvoju.

Za kraj je uslijedila još jedna fantastična glazbena točka: Matija Dragojlović na gitari, student 5. godine Muzičke akademije, uz mentorstvo izv. prof. art. Krešimira Bedeka, izveo je djelo Borisa Papandopula *Igra br.1*. ///

Panel-rasprava *Umjetnost i kultura u obrazovanju djece i mladih*

Sveučilište u Zagrebu domaćin Foruma čelnika gradova UNIC-a

Na Sveučilištu u Zagrebu 2. srpnja 2026.
održavat će se najznačajnije međunarodno događanje UNIC saveza

PIŠE: **Petra Baničević**, Sveučilište u Zagrebu

O d pristupanja UNIC savezu 2020. godine, Sveučilište u Zagrebu aktivno sudjeluje u razvoju europske mreže sveučilišta i gradova posvećene pronalaženju odgovora na izazove postindustrijske tranzicije. U okviru te suradnje 2025. godine osnovan je i UNIC-ov Centar za budućnost gradova kao platforma za povezivanje sveučilišta, gradova i drugih društvenih dionika u promišljanju i razvoju rješenja za suvremene urbane izazove.

Kao rezultat dosadašnje uspješne suradnje unutar UNIC saveza, Zagreb će biti domaćin Foruma koji će prvi put okupiti predstavnike gradova, sveučilišta, europskih institucija, poslovnoga sektora i organizacija civilnoga društva na najvišoj razini unutar mreže. Među sudionicima bit će čelnici gradova i sveučilišta iz Zagreba, Bilbaa, Rotterdama, Łódźa, Bochuma, Oulua, Corka, Liègea, Malmöa i Istanbula.

Središnja tema Foruma bit će budućnost europskih postindustrijskih gradova te načini na koje gradovi, sveučilišta i društveni dionici mogu zajednički odgovoriti na izazove održivoga razvoja, priuštivoga stanovanja, urbane mobilnosti, klimatske otpornosti i digitalne transformacije.

Posebnu težinu događanju daju pozvani predavači Walter Zampieri, voditelj Odjela za europsko visoko obrazovanje pri Europskoj izvršnoj agenciji za obrazovanje i kulturu (EACEA) Europske komisije, i prof. dr. sc. Nikolina Brnjac, zastupnica u Europskom parlamentu. U svojim će izlaganjima predstaviti europsku perspektivu budućnosti visokog obrazovanja, uloge europskih sveučilišnih saveza te važnosti europskih politika za održivu transformaciju gradova i regija.

Središnji dio programa činit će panel-rasprava o izgradnji strateških partnerstava u postindustrijskim gradovima. Tijekom panel-rasprave i interaktivnoga radnog dijela sudionici će razmatrati modele dugoročne suradnje te razvijati prijedloge za jačanje partnerstava između gradova, sveučilišta, gospodarstva i drugih društvenih aktera.

Važan ishod Foruma bit će predstavljanje zajedničke UNIC-ove deklaracije kojom će predstavnici gradova i sveučilišta potvrditi predanost daljnjem razvoju suradnje usmjerene na stvaranje održivih, uključivih i otpornih europskih gradova budućnosti.

Domaćinstvom Foruma Sveučilište u Zagrebu potvrđuje svoju aktivnu ulogu u oblikovanju europskoga prostora visokog obrazovanja te jačanju međunarodne suradnje usmjerene na rješavanje konkretnih društvenih i urbanih izazova. ///

Forum čelnika gradova u okviru EU projekta UNIC

*"Zajedničko oblikovanje budućnosti
postindustrijskih gradova kroz transdisciplinarnu
suradnju"*

Kako izgleda budućnost europskih gradova?

Na Forumu čelnika gradova UNIC-a raspravljat će se o budućnosti europskih gradova kroz dijalog gradskih čelnika, predstavnika sveučilišta i inovatora koji zajednički razvijaju održiva i konkretna rješenja za gradove budućnosti.

02. srpnja 2026.

Sveučilište u Zagrebu,
Ul. Radoslava Cimermana 88,
10000, Zagreb

Panel • umrežavanje • suradnje • nove inicijative

Forum organizira: Sveučilište u Zagrebu, EU projekt UNIC
UNIC – Europsko sveučilište gradova u postindustrijskoj tranziciji

Gradovi se ne mijenjaju sami. Mijenjamo ih zajedno.

Co-funded by
the European Union